

DOMOLJUB

Izbaja vsak tetrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 51.

V Ljubljani, dne 17. decembra 1908.

Leto XXI.

Po volitvah.

Zmagali smo. Vsi naši kandidati so izvoljeni z ogromnimi večinami. S. L. S. stoji trdna kot naše skalnate gore in kdor se poizkuša ž njo, si razbije glavo. Čast našim volivcem! Liberalna stranka je pustila kmete topot pri miru; grozdje je bilo prekislilo. Kdor pozna naše kmečke liberalce, vé dobro, da jim je to hudo. Ljubljanski voditelji so jih zapustili, oziroma brez boja prepustili pozabi. Pri prejšnjih volitvah so si dajali voditelji in deželjski liberalci drug drugemu korajžo, češ, zdaj poženemo »klerikalce«. Začela se je komedija po listih, ki so jih metali na cente po vseh kotih, da je bilo kaj veselja za otroke, ki so jih trgali in zavijali svoje igrače vanje; sklicevali so shode po hribih in dolinah, ki so imeli predsednike in poročevalce, samo poslušavce ne; brusili so pete razni agitatorji in se vračali domov z dolgimi nosovi. Pijača, štruklji in golaži še tudi poleg. Vse to je koštalo lepih denarcev, ki so šli iz žepa par oseb, katere so cukali od vzhoda do zahoda. In vse zastoj. Ob vsakih volitvah ravno tista pošta: Padli smo. Naj bo stranka še tako imenitna, naj ima živinske in druge padarje v svoji sredi, škrice in kramarje, krčmarje in dacarje, brez pomena je, če je vedno tepena. In to cesarsko napako, da je dobila dosledno pri vseh volitvah na kmetih, in sicer vsak pot temeljitejšje po grbi, je imela naša liberalna stranka. Brez slovesa se je sedaj umaknila s kmetov in S. L. S. prepustila s tem tudi večino v deželnem zboru in odboru.

V Ljubljani smo liberalce prepustili njim samim. Dobro smo vedeli, kako poka v stranki. Velikrat smo povdarjali, da samo mržnja do cerkve drži te ljudi skupaj. Ko bi postavili svojega kandidata, ki bi sedaj nikakor še ne mogel zmagati, bi pozabili na vsa medsebojna nasprotstva, pa bi bili zopet spravili skupaj svojo cigansko

kompanijo. Ko smo jih pustili same, so si bili brž v laseh. Najprej so se odcepili liberalni učitelji in sicer, kakor pravijo, za vedno. K socialnim demokratom pojdejo, češ, da so ti za svobodno šolo. Socialnega demokrata-delavca, ki upa od svoje stranke boljše plače in manj dela, razumemo; učitelja, ki mora po prisegi podučevati v verskem in nravnem duhu otroke krščanskih staršev, in ki je socialni demokrat za to, da bi ložje spravil krščanski nauk in duhovnika iz šole, je pa tako zoprna prikazen, da se nam mora gabiti. Ščurek v juhi! O teh socialnih demokratih z abecednikom v roki se bomo še pomenili. To pa že danes vemo, da liberalcem ni prav nič žal za Jelencem in njegovimi pajdaši.

Kar je še ostalo liberalcev med seboj, so se pa do grdega skregali. Voditelji so postavili za kandidata izvoščka Jožefa Turka; kanclijski gospodje, ki jim obrtnik ni bil po godu, pa poštnega uradnika Majerja. Mi smo mirno gledali ta boj, ki je bil tembolj zanimiv, ker je zraven še socialni demokrat Etbin Kristan pri liberalcih naprosil nekaj glasov. Tako so se liberalci v Ljubljani, kjer so imeli doslej edino še nekaj zavetja, razcefrali sami in njihove cunje so kot ostanki nekdanje slave letele na vse strani. Čuli smo, da so imeli v neki gorenjski bajti štirje fantini samo en klubuk. Zjutraj so se zbili in kdor je bil hujši, je tisti dan hodil pokrit po svetu. Liberalci posnemajo ta vzpodbuden zgled; pristavljamo pa, da so v bajti imeli vsaj en klubuk. Če pojde tako naprej, se liberalci kmalu ne bodo imeli za kaj tepsti in bodo na slabšem nego pogumni fantini iz omenjene bajte.

Volitve so se tako-le obnesle:

VOLIVNI OKRAJ: LJUBLJANSKA OKOLICA.

Število oddanih veljavnih glasovnic: 3405; od teh je dobil poslanec S. L. S. Mi-

hael Dimnik 2351, protikandidat Josip Petrič 812, razcepljenih 242, neveljavnih 34

VOLIVNI OKRAJ: RADOVLJICA, KRANJSKA GORA, TRŽIČ.

Število oddanih veljavnih glasovnic: 3972; od teh je dobil izvoljeni poslanec S. L. S. Janz Piber 2792; protikandidat socialni demokrat Franc Bartl 989; razcepljenih 191, neveljavnih 53.

VOLIVNI OKRAJ: KRANJ - ŠKOFJA LOKA.

Število oddanih veljavnih glasovnic: 2539; od teh je dobil izvoljeni poslanec S. L. S. Evgen Jarc 2371; protikandidat socialni demokrat Josip Petrič 73; razcepljenih 93, neveljavnih 35.

VOLIVNI OKRAJ: KAMNIK - BRDO.

Število oddanih veljavnih glasovnic: 2905; od teh je dobil izvoljeni poslanec S. L. S. Ivan Lavrenčič 2817; protikandidat socialni demokrat Etbin Kristan 35; razcepljenih 53, neveljavnih 21.

VOLIVNI OKRAJ: VRHNIKA, LOGATEC, IDRIJA, CIRKNICA.

Število oddanih veljavnih glasovnic: 4663; od teh je dobil izvoljeni poslanec S. L. S. Anton Kobl 3492; protikandidat Ivan Stravs 1121; razcepljenih 50, neveljavnih 42.

VOLIVNI OKRAJ: POSTOJNA, SENO ŽEČE, ILIRSKA BISTRICA, VIPAVA LOŽ.

Število oddanih veljavnih glasovnic: 3614; od teh je dobil izvoljeni poslanec S. L. S. Jernej Ravnikar 3489; protikandidat socialni demokrat Jožef Novak 92; razcepljenih 33, neveljavnih 76.

VOLIVNI OKRAJ: LITIJA, VIŠNJA GORA, RADEČE.

Število oddanih veljavnih glasovnic: 3665; od teh je dobil izvoljeni poslanec dr. Ivan Zajec 2818; protikandidat socialni

demokrat Mihael Čobal 788; razcepljenih 59, neveljavnih 30.

VOLIVNI OKRAJ: KRŠKO, KOSTA-NJEVICA, MOKRONOG, TREBNJE.

Število oddanih veljavnih glasovnic: 3013; od teh je dobil izvoljeni poslanec S. L. S. Janez Hladnik 2847; protikandidat socialni demokrat Etbin Kristan 101; razcepljenih 65, neveljavnih 84.

VOLIVNI OKRAJ: KOČEVJE, VELIKE LASČE, RIBNICA, ŽUŽEMBERK.

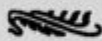
Število oddanih veljavnih glasovnic: 3241; od teh je dobil izvoljeni poslanec S. L. S. dr. Vladislav Pegan 3113; protikandidat socialni demokrat Franc Bartl 17; razcepljenih 111; neveljavnih 69.

VOLIVNI OKRAJ: NOVO MESTO, ČRNOMELJ, METLIKA.

Število oddanih veljavnih glasovnic: 3816; od teh je dobil izvoljeni poslanec S. L. S. Martin Matjašič 3169; protikandidat socialni demokrat Franc Schiffrer 18; protikandidat Anton Rauch 426; razcepljenih 203, neveljavnih 29.

VOLIVNI OKRAJ: LJUBLJANA MESTO.

Število oddanih veljavnih glasovnic: 2481; od teh je dobil kandidat narodno-napredne stranke Josip Turk 1097, protikandidat socialni demokrat Etbin Kristan 1067, samostojni kandidat Karel Mayer 295; razcepljenih 22 glasov; torej v soboto, 19. decembra, ožja volitev med Turkom in Kristanom.

Postava o kužnih boleznih.

Vlada je predložila poslancem novo postavo o kužnih boleznih domačih živali. Ker je ta postava za našo živinorejo zelo važna, je potrebno, da si jo ogledamo. Stara postava, ki je pomanjkljiva in v več slučajih prava koklja napredku naše živinoreje, se bode v marsičem izpremenila. Ravno razmere zadnjih let so k temu mnogo pripomogle. Konjski kužni smrkelj, ki je od leta 1901 do 1906 pomoril vsako leto nad 260 konj v vrednosti 88.066 K, je dal povod mnogovrstnim pritožbam, ki jih pa vlada po stari postavi ni mogla, včasih tudi ni hotela rešiti ugodno za živinorejce. Poslanci so imeli s tem obilo nevhvaležnega dela in truda, za kar je edino plačilo to, da so pospešili rešitev tega kočljivega vprašanja, to je novo postavo za kužne bolezni. Od rednega delovanja državnega zbora je odvisen čas rešitve nove postave. Določbe nove postave imajo namen varovati naše domače živali kužnih boleznih in njih škodljivih posledic. Razun boleznih, ki jih z imenom navaja nova postava, ima pravico poljedelsko ministrstvo, če to zahtevajo koristi živinoreje, tudi pri drugih nevarnih boleznih, postopati tako, da se odpravi ali omeji škodljivost teh boleznih. V gotovih slučajih, če se ni batj razširjenja, vlada lahko omili ostrost postave. Postava ne ve'ja samo za živali, ki že kažejo znamenja kužne

bolezni, ampak tudi za one, ki so samo sumljive, da imajo kal bolezni v sebi.

Za izvršitev postave so odgovorne politične oblasti, v prvi vrsti okrajna glavarstva s pomočjo občin in pomorske oblasti, v kolikor jim dopušča njih delokrog. Te pa vodi in nadzoruje poljedelsko oziroma trgovinsko ministrstvo. Za službo so odločeni okrajni živinozdravniki, če je potreba, pritegne politična oblast tudi druge živinozdravnike. V vojaških in državnih konjarnah in zavodih so za odvrnitev in pokončevanje kužnih boleznih odgovorne vojaške oblasti. Seveda morajo o kužnem obolenju naznaniti politični oblasti, da tudi ta more varovati živinorejce okoliša pred okuženjem.

Če se uvažajo ali prevažajo domače živali ali živalske surovine iz dežel, za katere ne velja ta postava, je treba dovoljenja poljedelskega ministrstva, da lahko v slučajih kužnih boleznih prevažanje prepove in na mejah postavi posebno živinozdravniško varstvo.

Velike važnosti za trgovino z živino so živinski potni listi. Pri tem so že marsikateri živinorejca in tudi župana zadele velike sitnosti in občutne kazni, zato naj se na to posebno pazi. Živinski potni list mora biti natančno izdelan. Mladj župani ali novi izdelovalci živinskih potnih listov naj se o tem dobro podučijo. Za ta poduk naj bi se brigali naši živinozdravniki. Živinski potni list je treba imeti za prežvekovalce, kopitarje in prašiče, če se jih žene:

- a) na semenj, ogled ali razstavo;
- b) vsled menjave kraja iz ene občine v drugo;
- c) po železnici ali ladjih;
- d) brez stalnega bivanja iz enega kraja do drugega.

Živinske potne liste izdajajo župani, z dovoljenjem politične oblasti tudi občinski svetovalci in odborniki, kar je tudi sedaj v navadi. Pred izdajo potnega lista se bode morala žival glede na zdravstveno stanje natanko pregledati po organih, potrjenih od politične oblasti. Če bode potreba, zahtevala bode politična oblast izdajo potnih listov tudi za druge živali, ki niso tu imenovane. Nova postava bo v tem oziru ostra in nekaj razširjena. Ina pa nekaj spremembe, ki daje prometu in trgovini nekaj olajšave. Sedaj se sme izdati za zdravo domačo žival potni list le, če v okraju ali okolici ni nobene kužne bolezni. Po novi postavi se bodo boleznih nekoliko ločile in bode z ozirom na značaj boleznih okraja mogoče dobiti za popolnoma zdravo žival potni list. Popolna zaprtija ostane v gotovih slučajih.

V varstvo živinoreje bode politična oblast natanko nadzorovala živinski promet, bolnišnice, pitalnice, pašnike in gostilniške hleve, in v tem oziru v slučaju potrebe izdala posebne živinozdravniške policijske določbe.

Pri prevažanju živine po železnicah in ladjah bo treba na sledeče paziti:

1. Nakladanje in izkladanje živine se bo vršilo le na za to urejenih postajah, za druge kraje bo treba dovoljenja politične oblasti.

2. Pri nakladanju in izkladanju se bode morala živina po določnem živinozdravniku pregledati.

3. Živina se bode smela, razun v silah ali z dovoljenjem politične oblasti, izkladati le na kraju, kamor je namenjena.

4. Olajšave z ozirom na točke 1., 2. in 3. se bodo dale potom posebne odredbe.

5. Inozemska živina se ne bode smela prevažati skupaj z domačo, klavna ne skupaj s plemensko.

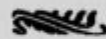
6. Za slučaj bolezni in pogina med vožnjo bodo posebne odredbe.

7. Isto velja za prevažanje na ladjah. Za ogled klavne živine in mesa se bodo izdali posebni predpisi.

Poginole živali se bodo morale hitro in globoko pokopati ali kemičnim potom uničiti. Zavoljo osebne varnosti se bode izvršilo natančno razkuževanje in čiščenje. Kužne bolezni, ki se bodo morale naznaniti, so:

1. Kuga na gobcu in parkljih.
2. Vranični prisad, divja in goveja kuga.
3. Pljučna kuga goved.
4. Smrkavost.
5. Koze pri ovcah.
6. Francozi pri konjih in govedih.
7. Garje pri konjih, oslih, mulah, ovcah in kozah.
8. Steklina.
9. Svinjska kuga.
10. Rdečica prašičev.
11. Kolera in kuga pri perutnini.
12. Pljučna jetika pri govedih v nekaterih slučajih.

(Dalje prihodnjič.)

Vestnik „Kmečkih zvez“.

Danes govorimo bolj podrobno o našem meniu in pomenu kmečkih zvez.

Naše kmečke zveze imajo v prvi vrsti namen, da vodijo ustavni boj za politične pravice v posameznih krajih in v posameznih slučajih, ker ravno na ta način se lahko v posameznih krajih dosežejo veliki uspehi v narodnopolitičnem oziru, če kmečke zveze enotno, trdno in organizirano nastopijo. Kmečke zveze morajo v svojih krajih paziti na to, da se ne kršijo narodne pravice in da se tudi ne zanemarljajo, kjer že obstojajo. Naše kmečke zveze morajo biti strog nadzirovalni organ nad vsemi stvarmi, ki se gode in ki obstojajo v onih krajih in v onih razmerah, kjer so kmečke zveze.

Kmečke zveze se lahko pritožijo zaradi samonemških napisov na javnih uradih in potih in lahko vedno protestirajo zoper samovoljne naprave občinskih zastopov in okrajnih glavarstev itd. Kmečke zveze morajo biti res »politične« — one morajo povsod in vedno strogo paziti na politične pravice v svojem okraju, vedno morajo imeti odprto politično oko in s političnim daljnogledom opazovati politično obzorje v svojem okraju in tudi izven svojega okraja. Na ta način se bodo naše kmečke zveze v prvi vrsti politično izobrazile in potom politične izobrazbe bodo

tudi dosegle političnih uspehov. Saj že stari grški modroslovec učenjak Aristotel uči in pravi, da je človek »Zoon politikon«, to se pravi: človek je politično bitje, javno bitje, ki se javno, vidno giblje, dela in živi. Človek je torej družabno bitje, ki živi v javni družbi in se javno poteguje za svoje življenjske pravice. Če je stari grški učenjak in državnik to spoznal, koliko bolj bi morali še le današnji ljudje spoznati to, da so javna družabna bitja, ki žive v veliki družbi — v politični državi. Kaj pa je naša država? Ena velika javna družba takih posameznih javnih družb ali političnih družb ali političnih društev. Vsi skupaj smo eno veliko politično javno bitje, ki se zove država.

Seveda ravno tako, kakor za politične pravice se morajo naše kmečke zveze potegovati tudi za gospodarske pravice svojih okrajev. Kmečke zveze morajo skrbeti v prvi vrsti za gospodarsko-gmotno blagostanje svojega okoliša. One se morajo brigati za vsako stvar, ki bi bila v prid kmetom v dotični okolici. Prav natančno morajo proučiti krajevne razmere v onih krajih, napraviti načrte za izboljšanje krajevnih razmer in potem te načrte tudi izvesti s svojo požrtvovalnostjo, pa tudi s pomočjo drugih javnih organov in zastopov. Vse je treba izrabiti v korist dotične okolice.

Temelj kmečkega blagostanja, tihe sreče v kmečki hiši, je pa v prvi vrsti verska nravna čistost v vsakem kmečkem domu. Dokler bo naš kmečki rod na svoji rodni zemlji nepokvarjen v verskem in moralnem oziru, toliko časa bo šel rad in z jasnimi, vedrim čelom na delo za svojo srečo, pa tudi za srečo svojih bližnjih v občini, v deželi, v državi. Strogo verska, nravno lepa, krščanska vzgoja bo tudi vzdržala naš rod močan, krepak, trden in vztrajen v boju za svoje gospodarske in pa politične pravice. Zato pa je ena prvih in najvažnejših temeljnih točk in nalog naših kmečkih zvez, da strogo pazijo na krščansko vzgojo v svojih okrajih, da se naši otroci in odrasla mladina v šoli in zunaj šole vzgojuje po krščanskih načelih in naukih. Le prava verska in nravna čistost slovenskega kmečkega stanu nas bo ohranila trdne in sposobne za nadaljni boj, ki ga moramo bojevati za svoje gospodarsko blagostanje in svoje narodne, jezikovne in politične pravice. Le trdna verska vzgoja nas bo ukrepila za vse boje, ki nam pretijo tudi v moralnem oziru. Le veren, versko-nravno vzgojen rod se more braniti pred vsemi nevarnostmi, ki pretijo njegovemu obstanku, razvoju in njegovi moči. Vernost, krščanska zavest in globoko versko prepričanje nam bo najtrdnjša opora in obramba v naših bojih, ki jih bijemo za svoj obstoj. Uglobljenje verskega duha in naravna krščanska vzgoja je najtrdnjša podlaga, na kateri ostane narod zdrav, krepak, čil in sposoben, da bje boj do zmage na celi črti.

Zato pa morajo naše kmečke zveze skrbeti tudi za to, da se vzbudi, da se utrdi in ohrani verska zavest in pobožnost, da se varuje krščanska vzgoja in da je naše javno življenje res pravo, versko, vzpodbudno, nravno krščansko življenje.

Le veren rod bo tudi krepak rod, ki bo ljubil svojo grudo, svojo rodno ožjo lepo domovino in svoje lepe stare šege in običaje v krščanskem zmislu in zgledu. Le trdna vera in lepa vzgoja bo tudi vzbudila domovinsko ljubezen.

Le krščanska vera, Kristusovi nauki nas bodo učili svojo rodno zemljo prav ljubiti, nas bodo učili svoj stan prav spoštovati. Le na podlagi naše svete vere bomo z navdušenjem gojili ljubezen do naše lepe slovenske domovine in jo bomo tudi radi branili, ako bomo trdni, neomahljivi v svojem verskem prepričanju, ker bomo vedeli, da branimo najsvetejše, kar imamo, to je: vero in našo lepo slovensko domovino. (Dalje sledi.)

* * *

»Kmečka zveza« za ljubljansko okolico je priredila v zadnjem času več shodov in sicer: 22. novembra v Dobrunjah, pri županu Korbarju, kjer je govoril gospod vodja poslanec Povše in dr. Rožič ter načelnik »Kmečke zveze« Miha Dimnik. 29. novembra je bil shod v Šmartnem ob Savi. Govoril je poslanec Mandelj in M. Dimnik ter kaplan Petrič. 6. decembra je imela »Kmečka zveza« shod v D. M. v Polju in na Ježici. Govorili so: poslanca Gostinčar in Mandelj in M. Dimnik, načelnik »Kmečke zveze«. 8. decembra sta bila shoda »Kmečke zveze« na Viču in Dobrovi. Govoril je dr. Rožič in M. Dimnik, načelnik »Kmečke zveze« za ljubljansko okolico.

* * *

6. decembra t. l. je bil ustanovni občni zbor »Kmečke zveze« za sodni okraj Radeče pri Zidanem mostu. Ustanovni občni zbor je bil zelo dobro obiskan. Gospod poslanec Povše je predvsem poudarjal pomen in namen kmečkih zvez ter o položaju v državnem zboru. G. poslanec Kosač je poročal o delovanju dež. zbora in g. dr. Iv. Zajec je razvil svoj program, po katerem bo delal kot poslanec. Za načelnika »Kmečke zveze« je bil izvoljen gospod Josip Ravnikar, posestnik v Radečah. — Novo društvo naj marljivo deluje v prosep domače okolice.

* * *

Občni zbor »Kmečke zveze« za vipavsko dolino je bil 6. decembra v Vipavi. Govorila sta načelnik »Kmečke zveze« poslanec Ivan Lavrenčič in nadučitelj Ravnikar.

* * *

Shod »Kmečke zveze« za okraj Mokronog se je vršil 6. decembra v Laknicu pri Dolensku. Govoril je župnik Hladnik.

* * *

Shod na Lipoglavu se 13. t. m. ni mogel vršiti, ker je bil g. kandidat Miha Dimnik zbolel. Shod se priredi spomladi.

* * *

V nedeljo, 13. t. m. je bil shod »Kmečke zveze« za novomeški sodni okraj v Šmihelu pri Novem mestu. Shod se je vršil v novi dvorani, ki je bila nabito polna. Gotovo je bilo na tem shodu čez pet sto ljudi. Najprvo je poročal deželni poslanec Mandelj. Govoril je o gospodarstvu v deželi. Dotaknil se je šolskega vprašanja z

ozirom na kmečki stan. Govoril je o zimskih kmetijskih ponavljavnih šolah, o združništvu, o deželni zavarovalnici, o deželni banki in občinski posojilnici. Poslušavci so odobruje vzeli poročilo naznanje. Dr. Rožič je govoril potem o političnem in gospodarskem pomenu kmečkih zvez. Razložil je sedanji politični položaj v Avstriji in pomen opozicije »Narodne zveze« v državnem zboru. Končno je poudarjal pomen volitev v deželni zbor in pozival vse navzoče, naj gredo vsi volit župana Martina Matjašiča. Shod se je prav lepo izvršil in kmetje so bili zadovoljni s poročili.

»Kmečka zveza« za novomeški okraj priredi v kratkem shode po celem okraju.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Državna zbornica razpravlja še vedno o proračunu za l. 1909. Dne 10. t. m. je prvi govoril ministrski predsednik Binert. Vse je napeto pričakovalo, kaj poreče z ozirom na preki sod v Pragi in na laško vseučilišče. — Ko je ministrski predsednik začel govoriti, so češki radikalci jeji piskati, a so morali kmalu utihniti, ker jim ni hotel nihče pomagati. Nato je Binert prosil zbornico, naj odobri proračun; s tem ne izkaže zaupanja njemu, temveč sebi, ker prepriča svet, da je zmožna za delo. Dalje je izvajal ministrski predsednik, da mu je cesar naročil, naj posreduje med strankami in sestavi, če mogoče, parlamentarno ministristvo. O prekem sodu v Pragi je izjavil, da ga je vlada morala proglašiti, ker drugače ni bilo mogoče poskrbeti za mir. O italijanskem vseučilišču pravi Binert, da ga Lahji po pravici zahtevajo in da bo zato vlada predložila zbornici januarja meseca predlogo o tem. Molčal pa je ministrski predsednik o kraju, kje naj se ustanovi laško vseučilišče, pa tudi o slovenski univerzi ni spregovoril besedice. Dasi je vedel, da zahtevajo jugoslovanski poslanci, naj se z laškim vseučiliščem ustanovi obenem tudi slovensko, je to upravičeno zahtevo hoté popolnoma prezrl. »Narodna zveza« mu bo to seveda plačala pri glasovanju za proračun.

BOJ ZA JUGOSLOVANSKEGA POD-PREDSEDNIKA.

Dne 10. t. m. je državni zbor volil podpredsednike. »Narodna zveza« je kandidirala svojega člana poslanca Pogačnika, a vlada je nastopila proti njemu. Rumuni, Rusini in Italijani so se združili, da spravijo na podpredsedniški stol Italijana dr. Končija; tudi Binert je želel, da zbornica izvoli Končija, ker se je hotel s tem izkazati hvaležnega italijanskemu državnemu zboru, ki je z veliko večino odobril Avstriji prijazno politiko laškega zunanega ministra, ter se obenem maščevati nad »Narodno zvezo«, ki je izjavila, da bo glasovala proti proračunu. Toda to je ostala le pobožna želja naše vlade, večina zbornice je pa pri glasovanju pokazala, da želi in misli drugače. Pri vo-

litvi je namreč dobil Pogačnik veliko večino glasov in vladin kandidat dr. Konči je propadel. Ko je po volitvi Pogačnik sedel na podpredsedniško mesto, je takoj slovenski izjavil, da sprejme izvolitev kot kandidat jugoslovanske »Narodne zveze«. — Za podpredsednike so bili izvoljeni: Čeh Zazvorka s 363 glasovi, Nemeč Štajn-vender s 357 glasovi, soc. demokrat Per-nerstorfer s 336 glasovi, Pogačnik z 282 glasovi, dr. Konči je pa propadel, ker je dobil samo 108 glasov.

JUGOSLOVANI SO NEVARNI.

Poročali smo že »Domoljubovim« bravcem, da so se jugoslovanski poslanci že naveličali moledovati kroga naše vlade s klobukom v roki in da so ji sedaj pokazali pest. Tudi najbolj potrpežljivega človeka mine slednjič ponižnost, ko vidi, da je tem slabše, čim ponižnejši je. Vlada nam je včasih vrgla kako drobtino s svoje gosposke mize kakor bogatin ubogemu Lazarju, severne narode je pa sijajno gostila. Dalmacija, ta lepa in za Avstrijo tako važna dežela, je zapuščena in ministri ne zganajo skoro mezinca, da ji pomorejo. Italijanom hočejo dati v Trstu laško vseučilišče, toliko slovenskih otrok pa nima niti ljudskih šol. Za zahteve po slovenski univerzi je vlada gluha, dasi ves slovenski narod kliče po njej z velikim glasom. In vse to sedaj, ko so Jugoslovani narasli s priklonitvijo Bosne in Hercegovine za poldrug milijon! Sedaj, ko je mednarodni položaj za Avstrijo neugoden in ko bi morala paziti, da ohrani vsaj svoje narode zadovoljne. Vlada prezira Jugoslovane, ki najodkritosrčneje podpirajo avstrijsko politiko in so pripravljani braniti s krvjo Bosno in Hercegovino Habsburžanom proti vsakemu sovražniku! — In če ne pomaga beseda, naj pomore pest. Vlada jo že čuti. Za proračun je treba dvetretjinske večine in te ni, če glasujejo Jugoslovani proti proračunu. Če pa pade proračun, pade tudi vlada ali pa se razpusti zbornica in sledile bi nove volitve. Jugoslovani bi prevzeli veliko odgovornost, ako vržejo vlado ali razženejo parlament, a morda je to edino sredstvo, da se ministrom odpro oči. Načelnika »Narodne zveze«, dr. Šusteršič in dr. Ivčević, sta se posvetovala z Binertom in mu razložila stališče »Narodne zveze«. Kako se bo ta stvar rešila, še ne vemo, a zaupamo v razsodnost svojih poslancev, ki se je že izkazala.

PRORAČUN ZA LETO 1909.

Vodja finančnega ministrstva je državnemu zboru predložil proračun za leto 1909. dné 10. t. m. Proračun ima prebitek 61.190 K, zahteva pa finančno ministrstvo letos 155 milijonov kron več kot lani. Proračun je jako nepovoljen, ker je mali prebitek pravzaprav izguba.

V BOSNI SE BLISKA.

Priklonitev Bosne in Hercegovine se ni izvršila tako gladko, kakor je morda pričakovala avstrijska vlada. Države je do sedaj še niso priznale, pogačanja o mednarodni konferenci malo ali skoro nič

ne napredujejo. Rusija in Turčija delata še vedno sitnostj — in Avstriji ne preostaja nič drugega, kakor da se utrdi v Bosni in pripravi za vsak slučaj. Do sedaj je sicer vse mirno, toda nebo se temni, včasih se vžge blisk in morda bo enkrat tudi zagrmelo. Ob srbski meji stoje srbske čete, ki ne vdirajo v deželo, a so vendar nevarne. Avstrija prevaža v Bosno vojake, orožje in strelivo ter pravi, da »povečuje mirovno stanje«. V kratkem odpošljejo v Bosno, Hercegovino in Dalmacijo tudi topove in konjenike. — In prav je tako. Avstrija mora biti pripravljena na vse. Ona hoče mir, da more delati v blagor bosanskega prebivalstva; poročajo, da skupno finančno ministrstvo že izdeluje načrt ustave za Bosno. A če ji kdo vsili vojsko, bo branila sebe in svojo posest in pokazala, da naši vojaki znajo meritj in da so naši bajoneti nabrušeni.

SRBIJA.

Srbi ne razgrajajo več tako glasno, ker je vlada nastopila proti demonstracijam, toda na vojsko se vedno pripravljajo. Milijone, ki so bili namenjeni za železnice, zapravljajo sedaj za orožje, ker mislijo, in sicer popolnoma po pravici, da jim Avstrija ne bo hotela odstopiti kos Bosne in da bodo torej slednjič morali vendarle topovi odločiti. Srbi se zanašajo nemara malo tudi na avstrijske Slovane. Da pridobe Slovence in Čeha, so priredili veliko demonstracijo dné 10. t. m. Devetnajst pravoslavni duhovnikov je opravilo mašo za slovenske žrtve, ki so padle pri protinemških izgredih v Ljubljani, po vsem mestu so vžirale črne zastave, društva so korakala po ulicah v znak sožalja Slovincem in Čehom. — Mi nimamo posebnega povoda veseliti se te srbske ljubezni. Tačas, ko so padle žrtve v Ljubljani, še ni bila Bosna priklonjena in tedaj Srbi niso delali takih demonstracij. Komaj pa je Avstrija priklonila Bosno, so si Srbi hoteli v svoje politične namene pridobiti prijateljev med Slovenci in so porabili priliko, ko je bil v Pragi razglašen preki sod, da pokažejo svojo naklonjenost zatiranim avstrijskim bratom. Kot Slovane ljubimo Srbe, toda zaradi ljubezni se ne damo preslepiti v političnih vprašanjih. Mi smo in ostanemo državljani habsburške države in le v zvezi s hrvaško kraljevino je naša bodočnost.

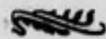
TRMOGLAVI TURKI.

Turki še vedno branijo avstrijskim trgovskim ladjam izkrcavati blago v turških lukah. Zadnji čas so celo potopili čoln nekega avstrijskega parnika. Vsled tega znaša škoda že sedaj mnogo milijonov kron. Kljub temu pa bojkot avstrijskega blaga ne pojenjuje, temveč celo narašča. Zastonj so vsi ugovori našega poslanika v Carigradu, zastonj vse pretnje in grožnje; turška vlada zmiguje z ramami in pravi, da ne more nič storiti v varstvo avstrijskega blaga. Ljudstvo je hudo na Avstrijo, ker je vzela Bosno in Hercegovino, potolažilo se bo le, kakor pravi turška vlada, če dá naša država Turčiji zadoščanje. Zato naj prevzame en del turškega državnega dolga in podpira turške za-

hteve pri mednarodni konferenci, ako se snide. Odkodnino pa Avstrija odklanja in tako ni upanja, da se obe državi kmalu sporazumete. — Sultan otvori turški parlament dné 17. t. m. Do sedaj je izmed 190 poslancev izvoljenih 37 kristjanov in dva juda.

ČRNOGORCI PROTI KNEZU.

V Cetinju se govori, da se je bati ob pravoslavnem božiču resnih dogodkov. Ljudstvo je nezadovoljno s knezom, ker se upira vojni stranki.

LISTER.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Splimann D. J

(Dalje.)

Nadaljevanje petindvajsetega poglavja.

Prihodnje jutro je Eleazar v resnici začel napadati kraljevi grad. Na štirih mestih je naskočil obzidje, in v divji drznosti so skušali Judje po lestvicah pripelzati na zidovje. Toda Rimljani so jih obsuli s puščicami, in morali so se umakniti s krvavimi glavami. Manjkalo je Judom oblegalnih strojev. Zato so morali skleniti, da prodro zidovje s počasnim kopanjem in rovanjem pod zemljo. Kopali so do temeljev zidovja, podprli jih z močnimi tramovi in so odstranjali zemljo pod obzidjem. Konečno so zažgali tramovje in so hitro zbežali iz rovov. Goreči tramovi so se zlomili pod težo od zgoraj in vse obzidje se je zrušilo do tal. Tako je bilo mogoče prodreti najtrdnjša zidovja in najmočnejše stolpe, ki jih ni moglo razrušiti nobeno oblegalno orodje.

Metilij, kateremu je Gesij Flor izročil vrhovno poveljstvo, reče z nasmehom Liziji in Luciju, ko je bil odbit prvi napad: »Ne bodo si več upali naskočiti nas drugič. Palo jih je najmanj tisoč mož.« On je oba častnika takoj po Florovem odhodu osvobodil iz ječe.

»Toda hrabro so se vojskovali, skoraj preveč predrzno,« odvrne Lucij. »Boj z Judi bo bolj krvav, kakor misli Gesij Flor.«

»Najprej si morajo nabaviti oblegalnih strojev; potem nas bodo zopet naskočili,« dé Lizija. »Ali pa bodo kopali rove pod zemljo.«

»No, mnogo sreče!« vzklikne Metilij. »Predno bodo privlekli do obzidja le eno orodje, in predno bodo izkopali en sam rov, bo že Gesij Flor tukaj s svojimi možnimi četami, katere je šel iskat.«

»Če bi bil šel pomoči iskat, bi bil že pripeljal svoje čete pred mesto,« pravi Lizija. »Toda bojim se, da nas misli pustiti na cedilu. Vžgal je ogenj upora v mestu in je zbežal na varno.«

»Če pa tako stoje stvari, se moramo udati,« odvrne Metilij prestrašeno.

»Rimljani — da bi se udali Judom?« zakliče Lucij. »Nikdar! Rimljan mora tudi

umreti, če je treba. Prav nič ne računam na Florovo pomoč. Toda Cestij Gal pride morebiti s pomožno vojsko. Kajpak, nekaj tednov bo še trajalo, predno zbere raztresene čete. Toda čisto vse eno je, naj pride ali ne pride, mi bomo ostali vsi do zadnjega moža na svojem mestu.»

Zaman je gledala straža z najvišjega stolpa dan za dnem in teden za tednom proti severu, odkoder bi se morale prikazati pomožne čete iz Cezareje ali Antiohije. Med tem pa so kopali Judje svoje rove pod obzidje. V gradu se je natančno slišalo njihovo podzemeljsko kopanje, in izkušeni tribun Lizija je čisto natančno pokazal, kateri del obzidja je v najnevarnejšem položaju.

»Imamo dovolj časa, da za tem obzidjem sezidamo še drugo zidovje,« reče Klavdij Lizija. »Predno podkopljejo to drugo zidovje, bo že prišel Gal s svojo vojsko na pomoč.«

Z veseljem so vojaki prinašali kamene in zidali drugo, več komolcev široko zidovje, pod vodstvom tribuna Lizije. Pri tem delu so s posebno gorečnostjo pomagali tudi Judje, ki so pribežali v grad; kajti dobro so vedeli, da se gre za njihovo življenje, če pridejo Eleazarju v roke.

Dan in noč so zidali drugo obzidje in so ga dovršili dvajset komolcev visoko, ko se je nenadoma s strašnim pokanjem razrušilo sprednje obzidje. Mnogo vojakov je bilo pokonanih pod razvalinami. In ni se še popolnoma razkidal oblak prahu nad podrtino, ko pridrvi Eleazar na čelu izbrane čete v vrzel, ki je nastala pri zunanem obzidju. Na drugem napol dodelanem obzidju je stal Lucij Flav s svojo četo. Hitro primejo Rimljani za orožje in požejejo sovražnika s sulicami in kamenjem skozi vrzel. Eleazar je dobro spoznal med zmagovalnimi Rimljani Lucija, in še bolj mu je vzkipela v srcu jeza do njega.

Toda vkljub tej zmagi je vojakom upadel pogum, ker so spoznali, da jih je Flor zapustil in izdal. Zahtevali so, da se prično z Judi pogajanja glede častnega odhoda. Zaman sta se Klavdij Lizija in Lucij Flav upirala temu, zaman so prosili Judje, ki so se zatekli v kraljevi grad, naj jih ne izroče v roke njihovim razljučenim rojakom; Metilij je odprl vrata, ko so trije judovski poveljniki prisegli, da bodo pustili svobodno oditi rimskim vojakom. Toda, ko so rimski vojaki odložili orožje in odšli iz gradu, tedaj so jih napadli Judje brezvestno z vseh strani in so jih pričeli pobijati.

Med sramotno izdano četo nastane krik presenečenja in ogorčenja.

»Vi ste nam pri bogovih prisegli življenje in svobodo!« zakliče Metilij.

»Pri vaših bogovih!« se norčujejo Judje. »Ta prisega pri nas ne velja. Mi smo pri našem Bogu prisegli, da ne prizanesemo nikomur izmed vas, razven če kdo prestopi k nam, postane Jud in se da obrezati.«

»Krivoprisežni Judje ne postanemo!« odgovarjajo Rimljani. »Bogovi naj maščujejo našo smrt!«

Častnike je dal Eleazar ločiti od drugih vojakov in jih je peljal v čuvajnico ob vratih. Z golim mečem je stopil prednje in

jim je zakričal, naj se pripravijo na smrt, če nočejo sprejeti judovske vere. Tedaj pade bojzljivi Metilij predenj na kolena in ga prosi milosti. »Fej!« mu kličejo tovariši njegovi, in Eleazar dé zaničljivo: »Tega bi ne pričakoval od nobenega Rimljana.« Nato se obrne Eleazar k Luciju: »Kaj ne, ti pa rajše umrješ, kakor bi prestopil k Judom?«

»Rajše grem tisočkrat v smrt, kakor da bi si nakopal to sramoto!« odvrne Lucij s ponosom.

»Torej te bom prisilil, da boš najprej pil ta kelih sramote in potem še kelih smrti — toda počasi, kapljico za kapljico! Poravnati moram namreč še čisto posebne račune s teboj,« odvrne Eleazar in zapove zvezati stotnika ter ga odvesti v njegovo hišo.

»Zdravstvuj!« zakliče tribun Lizija svojemu mlademu tovarišu v slovo. »Razmišljaj o visokih resnicah, ki sva jih razmotrivala skupno, in Bog te naj pripelje do resnice! Kako se veselim, da umrjem kot kristjan!«

»Ti si Nazareneec?« zakriči Eleazar nad tribunom. »Torej si dvakrat zaslužil smrt! Umri, če se takoj ne odrečeš tej veri, ki jo še bolj sovražim, kakor pogansko.«

»Z veseljem umrjem zanj, ki je zame visel na križu!« odvrne Lizija.

»Zabodite ga!« zarjove Eleazar; in Lucij je videl, kako se je njegov prijatelj zgrudil umirajoč. Nato so Lucija zvezanega odpeljali v Kajfovo hišo.

Šestindvajseto poglavje.

Tamarino junaštvo.

Tišti dan zvečer stopi Eleazar v hišo tempeljskih devic in hoče govoriti s Tamaro. Namesto nje pride zopet starka Fenena s poročilom, da se Sadokova hči brani stopiti svojemu ženinu pred oči.

»Pa ji nesi to pismo. Če se bo tudi potem še branila govoriti z menoj, bom ubral drugačne strune.«

V pismu je bilo zapisano: »Eleazar lepi Tamari, ki si jo je izbral za nevesto. Vedi, roža antiohijska, da te bom utrgal, čeprav me je ranilo tvoje trnje. Kajti vonj tvoj je sladek in všeč mi je tvoja lepota. Lepi Rimljan, ki je tudi iztegnil svoje prste po tebi, je v mojih rokah. V svoji hiši sem ga shranil na varnem kraju. Pri Bogu naših očetov! — Umoril ga bom v najstrašnejših mukah, če nočeš priznati mene, morivca in oskrujevavca tempelja, kakor si me imenovala, mene, zmagoslavnega osvoboditelja Izraela, za svojega ženina. Voli me!« odvrne Lucij in Tamari. »Jaz čakam.«

Tamaro oblije smrtna bledica, ko prebere te vrstice. Urno teče v vsprejemno sobo, da z besedami in solzami gane Eleazarja k usmiljenju. Trdosrčni mož jo poslušal hladno in se pase nad bolečino deklice. To je bilo njegovo prvo maščevanje za grenke besede, ki jih je izrekla o njem. Čem večja bojazen za življenje Lucijevo je bral v njenih očeh, tembolj se je vžigal v njegovem srcu ogenj ljubosumja. »Ko bi bilo moje življenje na tehtnici, bi ona ne

ganila niti z mazincem!« je rekel samemu sebi.

Tamara se je konečno ponižala toliko, da se je sklonila predenj in ga prosila odpuščanja: »V prevelikem razburjenju sem govorila svoje besede. Priznam, da maš plemenit namen, osrečiti Izrael. Bodi torej usmiljen do mene in prizanesi možu, ki je le dobro storil mojemu očetu in meni.«

»Da se boš mogla z njim poročiti, kaj ne?« se zasmeje Eleazar.

»Prisegam ti, da ne vzamem pogana za moža!«

»O, on bi se dal obrezati zaradi tvojih lepih oči.«

»Če bi tudi postal zaradi mene Jud, ti prispežem, da mu ne bom ponudila roke v zakon!«

»In vkljub temu ne maraš postati moja nevesta?«

»Bodi velikodušen! Ne snubi na tak način uboge deklice! V Masadi si bil bolj dobrosrčen do mene. Takrat si dejal, da me ne boš nikdar prisilil vstopiti v hišo tvojega očeta kot nevesto, če je on kriv smrti mojega očeta.«

»Velikodušen ali ne velikodušen — takega, kakoršen sem, me moraš vzeti za moža! Premisleka ti dam do jutri večer. Takrat mi moraš brez ovinkov odgovoriti: da ali ne. In če rečeš: ne, umorim Rimljana.«

Po teh besedah jo zapusti Eleazar. Tamara z žalostnim srcem odide nazaj v svojo sobico. »On bo storil tako; krvooločnež ga bo umoril, če se ne poročim z njim. Ali morem, ali smem toliko žrtvovati za ptujca? Žrtvovala bi več, kakor svoje življenje! Sveta Devica, ki si nekaj bivala v tej hiši, poglej, kako trepeta moja duša. Vdahni mi dobro misel, ki bo rešila Rimljana smrti in muk, mene pa tega trdega, krutega človeka, ki s silo zahteva mojo roko v zakon!«

Tamara je večkrat molila za Lucija že tedaj, ko je bil oblegan kraljevi grad. Zdela se ji je zdaj, da je bila že nekoliko uslišana njena molitev, ker ga Eleazar ni dal takoj umoriti, kakor njegove tovariše. Gotovo, tudi zdaj mora biti še kaka rešnja pot. Premišljala je in premišljala, a nobena izvedljiva misel ji ni prišla v glavo.

Tedaj jo pride Sara vprašat, če noče iti na streho gledat požara kraljeve palače. Ko je namreč ljudstvo v njej vse poplenilo, so jo zažgali na vseh štirih oglih, in njeni plameni so se vihi visoko pod nebo. Da bi starki izpolnila željo, gre Tamara na ploščato streho in gleda nekaj časa grozen, toda veličasten prizor. Iz vseh okenj so sikali plameni in so se družili nad streho v velikanski ognjen val, ki je metal iskre proti nebu. Čez mesto se je slišalo pršenje isker in pokanje tramovja. Vse nočno nebo in ves Jeruzalem je bliščal v rdečem žaru. Zlata streha tempelja se je svetila kakor škrlat.

»Glej, koliko stoji ženski po stengah! Ves Jeruzalem pase svoje oči nad požarom,« pripomni Sara.

Tedaj šine Tamari misel v glavo. Zdaj je najpripravnejši trenutek, da rešim stotnika, če je mogoče. Vse gleda in

pazi samo na požar. Staro doviljo pocuka za rokav in jo pelje s seboj v svojo sobico.

»Midve bi morali počakati še nekaj časa,« reče starka, »vsaj toliko, da bi se zrušila streha; potem bi letele iskre še enkrat takó visoko.«

»Prav. Videla boš to bolj v bližini. Nemudoma mi prinesi kako temno ogrinjalo in me spremi v hišo ben Kajfe. Tam bova mnogo bližje požaru in vse boš videla bolj natanko.«

»Zdaj? Ponoči? Kaj pa misliš, golobica moja! Prepričana sem, da bi spodila Fenena, čeprav te ima tako rada, tebe in mene iz hiše, ko bi zvedela to. Saj veš, kako strogo je tempeljskim devicam prepovedano zapustiti hišo.«

»Ona ne bo tega zvedela, dobra Sara. Že zdavnaj je v svoji sobi, in vse tovarišice so na strehi. Bodi dobra in prinesi mi ogrinjalo.«

Stara dovilja je prav vse ubogala Tamara. Tarnajoč je šla po ogrinjalo. Seveda Tamari ni bilo pri njenem drznem načrtu tako lahko pri srcu, kakor se je kazala Sari. Če bi vso reč zvedela samo Fenena, bi se že kako upravičila; a če jo opazi tudi kdo drugi, potem bo morala sramotno iz hiše. In kam bi se obrnila v tem slučaju?

Na drugi strani pa se je šlo za človeško življenje, in sicer za življenje moža, ki je bil drag njenemu srcu. Zdaj, ko je bil Lucij Flav v življenjski nevarnosti, je čutila ljubezen do njega tako, kakor še nikoli prej. »Saj zase ga tako ne morem rešiti,« si je mislila. »Naj beži v svojo domovino k sestri, o kateri mi je nekdanj pravil, da je ravno taka kot jaz. Nikdar več v življenju ne bom videla njegovega prijaznega obraza; a me bo vendar vsaj to tolažilo, da sem ga rešila iz rok tega samosilnika. In čeprav smrti zapadem — poskusiti hočem.«

Benjamin ji je Kajfovo hišo in posebno še ječo, v kateri je bil zaprt skupno z bebastim starcem, tako natanko popisal, da ji je bilo vse čisto jasno. Tudi o ne-

kem dohodu na strani razpalega krila ji je pravil. Upala je, da ga dobi, če se ji le posreči neopaženo prestopiti glavna vrata in skrivno priti čez dvorišče. Pa kako naj je to mogoče? Kako naj skrivno odvede jetnika? In kje naj ga skrrije?

Skoro vsak možki bi obupal pri tolikih težkočah in bi ne poskušal. Srce junaske ženske si pa upa več. Na kak način mora iti; če je molila, ji bo Bog tudi gotovo pomagal. Tamara je upala tudi brez upanja. Zavila se je v temen plašč, ki ga ji je bila prinesla Sara in rekla: Naprej! pelji me skozi dvorano, v kateri pero duhovniška oblačila. Tam so mala vratica, ki peljejo skozi lesno skladišče na prosto.«

Nekaj minut pozneje sta hiteli v senci tempeljskih zidov dve zaviti postavi čez zunanji predvor k mostu, ki je vodil v mesto. Straža, ki je tamkaj stala, bi jih kmalu zapodila nazaj. »Še zmerom ženske tu?« je govoril stražnik. »Mislim sem, da so tempeljska vrata že davno zaprta. Sicer je pa že prav, da molita za rešitev Izraela. Težki časi pridejo nad mesto. Poglejta na nebo, kako znamenje nam je poslal Gospod!«

Pogledali sta kvišku in sta videli zvezdo-repatico, ki je vzhajala izza Oljske gore v podobi meča. Sara je zakričala samega strahu.

»Ko sem jo videl, sem jo pokazal poveljniku,« je nadaljeval stražnik, »in on misli, da je to dobro znamenje in pomeni, da bomo Rimljane premagali. Da bi se tako zgodilo! Pojdita v miru in molita!«

Tamara in Sara sta odhiteli naprej.

Sedaj šele je povedala Tamara svoji spremljevalki, kam da gresta. »Seveda bi požar mogočnega gradu od blizu boljše videli,« je rekla, »a preje morava še v Kajfovo hišo, ker imam bratu nekaj važnega sporočiti. Natančneje ti sedaj ne morem povedati; pozneje izveš vse in boš gotovo zadovoljna z mojim ravnanjem.«

Sara je že mnogokrat hodila to pot, ko jo je Tamara pošiljala k Benjaminu, zato ji je bila pot znana in se je tudi z vratarjem dobro poznala. Neumljivo ji je

bilo, kaj da pravzaprav hoče njen sicer tako pametni otrok; vendar se je udala in tako sta kmalu brez vseh težkoč dosegle Kajfovo hišo, dasi so bile ulice kljub pozni uri zelo živahne.

Na trgu pred hišo so stale posamezne gruče ljudi, ki so se pogovarjali o požaru, ki je metal svoje rdeče žarke po vsem mestu, in o zvezdi-repatici, ki je obračala nase vedno večjo pozornost. Z zgornjega trga so prišli nekateri ljudje in pravili: »Ali ste slišali? Menda je došlo poročilo, da se Cestij Gal bliža z velikansko vojsko!«

»O, tako strašansko število jih pa tudi ni — morda kakih dvajset ali trideset tisoč,« je odgovoril eden iz množice. »Mj jim lahko še enkrat toliko postavimo nasproti in naš poveljnik Eleazar jih bo namlatil kot snope.«

»No, bo pa imel precej opraviti,« je odvrnil drug meščan, »Rimljani so drugačni bojovníki kot naši hudobni sosedje, Samaritani. A glejte, tu prihaja naš hrabri Eleazar iz svoje hiše.«

»Slava Eleazarju! Slava junaku našega ljudstva!« so vpili meščani in naredili prostor svojemu vojskovodji, ki je v diru prihajal z nekaterimi svojimi tovariši skozi široko odprta vrata.

Tamara je ravno šla po sredi trga in ko je čula vpitje, se je komaj še umaknila jahačem v senco nekega zidu. Potem je slišala, kako je Eleazar s par besedami bodril ljudstvo, naj ne obupa in naj se prihodnji dan pridno vadi v orožju, on pa Jare sam sovražniku nasproti, da poizve vse potrebno in da pride pravočasno nazaj. Potem pa popelje svoje rojake v boj, kjer bo zmaga gotovo njihova. »Bog je z nami!« je zaklical. »Ravno v pravem trenutku nam je izročil grad in sedaj obrača grozeče svoj meč na nebu proti Rimljanom.«

Navdušeno so sprejeli meščani te besede, on pa je odjahal po ulici navzdol proti vratom.

(Dalje prih.)

Razglej se po domovini.

Naročajte katoliške časopise! Dobri kršč. listi so naši najboljši prijatelji. Ti nam svetujejo v raznih položajih, podučijo nas o vsem potrebnem in vodijo nas po pravi poti. Neprecenljive vrednosti so. Kar imamo na Kranjskem dobrega, mislimo pri tem na razna gospodarska društva, na brezštevilne posojilnice in hranilnice, na premnoga izobraževalna, delavska in strokov. društva, za to se imamo zahvaliti v prvi vrsti našemu katoliškemu časopisju, ki nas je dramilo, navduševalo in nam dajalo dobrih nasvetov. Da je pri nas poražen liberalizem, da se socialna demokracija ne šopiri tako mogočno kakor po drugih deželah, imamo pripisovati našemu tisku, v prvi vrsti našemu »Domoljubu«, katerega pozna vsaka tudi najbolj oddaljena gorska vasica v naši deželi. Zato mu bodimo zvesti tudi še v bodoče! Nasprotno pa zatirajmo, kar je v naši moči liberalne in socialistične spise, pa naj si bode to »Narod« ali »Gorenjec«, »Notranjec«, »Rdeči Prapor«, »Naprej«, »Svobodna Misel« ali katerikoli.

Taki listi neizmerno škodujejo. Sam bivši ministerski predsednik Komba, ki je pričel protiversko gonjo na Francoskem, je priznal v židovskem dunajskem listu »Nova preša«, da je liberalno časopisje iztrgalo francoskemu ljudstvu vero iz srca in odtrgalo katoliški cerkvi na Francoskem tri četrtine vernikov. Ali ni ta izpoved framasona Komba naravnost žalostna in strašna? Za istim ciljem kakor francosko časopisje stremi pa tudi slovensko liberalno in socialistično. Tudi to je že odtrgalo mnogo vernikov sv. cerkvi zlasti med izobraženstvom in delavstvom. Zato v boj proti tem škodljivcem in zapeljivcem ljudstva, in delajmo na vso moč za razširjenje dobrega tiska. Vsak naj bode v razširjenju zlasti našega »Domoljuba« apostol.

Liberalno učiteljstvo je izstopilo iz narodno-napredne stranke. Že v zadnjem »Domoljubu« smo omenili na kratko, da je liberalno učiteljstvo kranjsko tik pred socialnodemokratskim taborom. Da se bo ta prehod tako naglo izvršil nismo skoro mislili. Vedeli

smo pa ...ančno, da mora do tega priti. Liberalno učiteljstvo je prepojeno z brezverskimi socialističnimi nazori. Pri liberalni stranki so bili učitelji zato, ker je imela ta stranka do zadnjega časa nekaj moči v deželi in so jo zato podpirali. Sedaj pa, ko so učitelji uvideli, da gre z liberalno stranko naglo navzdol, so ji pa tudi sami obrnili hrbet. Nehvaležnost je res plačilo tega sveta. K S. L. S. liberalno učiteljstvo ne gre, ker je naša stranka krščanska, liberalnim učiteljem pa ne diši krščanstvo. Njihov vzor sta svobodna šola in razporoka. Njihov voditelj, idrijski Gangl, je socialni demokrat. Kar ta poreče, se mora zgoditi. In tako je tudi v tem slučaju šlo liberalno učiteljstvo Ganglu na lim in prišlo k rdečkarjem. Slovensko ljudstvo bo že po svojih poslancih poskrbelo, da ne bodo drevesa socialističnih učiteljev zrasla do neba. Krščansko učiteljstvo bo naše ljudstvo vsikdar spoštovalo, ker mu zaupa, z liberalnim, rdeče pobarvanim učiteljstvom pa nobenega stika.

Konec leta se bliža z naglimi koraki. Treba bo obnoviti naročnino na liste. Prosim vse naročnike, da nam ostanejo zvesti in nam pridobé še novih. Dobro časopisje je neizmernega pomena v naših časih. Smatramo za eno najvažnejših dolžnosti širiti krščansko časopisje, med katere spada naš »Domoljub«, ki se je povsod zelo priljubil. Na agitacijo za naš list, ki je že sedaj najbolj razširjen slovenski list. Poskrbimo, da ga dobi vsaka slovenska hiša.

Duhovniške spremembe na Kranjskem. Kanonično umeščen je bil na župnijo Št. Vid nad Ljubljano 9. t. m. č. g. Valentin Zabret. — Župnija Polica je podeljena č. g. Jožefu Švigeli, ekspozitu na Vrhpolju pri Moravčah. **Župnija Gomilsko** je podeljena č. g. Ivanu Grobelšek.

Umrl je v Vogrčah pri Pliberku č. g. Anton Slatiňšek, župnik v pokoju. Rajni je bil doma iz Šmarja na Štajerskem, je pastiral med drugim kot kaplan v Rogaški Slatini, v Trbovljah in kot župnik na težavni župniji sv. Kunigunde na Pohorju. Zadnjih pet let je preživel v Vogrčah. Rajni je bil zelo priljubljen zaradi svojega odkritosrčnega značaja, ljubeznivega občevanja, zaradi svojega rodoljubnega in demokratičnega mišljenja. Bil je tudi učen in vsestransko izobražen mož, se je do zadnjega vrlo zanimal za vse pojave javnega življenja. Umel je naš čas kakor malokdo drugi; bil je star po letih, a mlad po duhu. Bil je tudi korespondent osrednjega metereološkega zavoda na Dunaju. — Pogreb se je vršil dne 8. t. m., ob 2. uri popoldne. — R. i. p.!

Zadružno šolo obiskuje 25 učencev, pripravljalni razred trgovske šole pa 36 učencev. Učenci so iz vseh slovenskih dežel. Pouk se je pričel 18. novembra.

Radi prepovedanja shodov na Spodnjem Štajerskem je poslanec dr. Benkovič vložil nujni predlog; nekateri okrajni glavarji prepovedujejo namreč vse shode na deželi, tudi prav nedolžne, medtem ko se nemški hujšajoči shodi po mestih neovirano vrše. O nujnem predlogu bo zbornica razpravljala najbrže še pred božičem.

Kupujte razglednice Slovenske dijaške zveze! S. D. Z. je založila tri nove vrste razglednic, slike Ant. Martin Slomška, Andr. Einspielerja in Ant. Janežiča, ki so delovali v obmejnih krajih Štajerske in Koroške in si pridobili obenem s svojim delovanjem neveljnih zaslug za vse slovenstvo. Ker je namenjen čisti dobiček plemenitemu namenu, namreč organizaciji obmejnih krajev, zato bodi dolžnost vsakega zavednega somišljenika, da kupuje zlasti sedaj za božične praznike izključno le te razglednice, ki se dobivajo tudi v prodajalni Cirilove tiskarne v Mariboru. Držimo se vseskozi načela: Svoji k svojim! in ne dajamo zaslužka raznim nemškim firmam, odkoder se po navadi razširja vse blago te vrste!

Suša v zimi. Na Ježici in sploh na Posavju so skoro vsi vodnjaki suhi, če so tudi globoki nad 25 metrov; vrstoma jih morajo zopet in zopet poglobiti. Tisočaki so se že porabili. Kdaj bo kaj z vodovodom, o katerem je bilo že toliko govorjenja? Kakšne pretirane pogoje bo stavil magistrat? 9. t. m. je v Mali vasi pri Polsetu pri poglabenju vodnjaka padel 23 metrov globoko neki delavec; zlomil si je nogo in se na glavi težko ranil; prepeljali so ga v bolnišnico.

Rojaki, rodoljubi! Naši narodni nasprotniki se zaganjajo z vso silo ob slovensko posest in nam hočejo iztrgati rodno materino grudo. Poleg tužnega Korotana jih bodejo v oči prelepe zelene Slovenske gorice. Mesec za mesecem izdaja Súdmarka velike svote za nemško šolstvo, kupuje velika posestva od

zadolženih slovenskih posestnikov in nasečuje na njih nemške protestante iz »rajha«. Zlasti za Št. Ilj so se zavzeli Nemci letos z vso močjo, za Št. Ilj, ki je nekak ključ do Slovenskih gor. Pokupili so že veliko slovenske zemlje, sezidali svojo šolo, v katero silijo deco odvsnih slovenskih viničarjev. Slovensko bralno in kmetijsko društvo v Št. Ilju je svoje sile vedno posvečevalo krepkemu narodnemu delu, opozarjalo rodoljubne kroge na nevarnost, ki preti Št. Ilju v narodnem in znabiti ne malo tudi v verkem oziru, a našlo ni dovolj odziva. Tudi slovensko časopisje, posebno »Slovenski Gospodar«, je opozarjal na nevarnost in izdajal razne oklice. Št. Iljski Slovenci nimajo svojega doma. In trden dom je prva opora za delo in uspehe. Zato so sklenili sezidati »Društveni dom«. A sami so šibki. Potrebujejo pomoči od povsod. Zlasti bratje iz Kranjske naj bi podpirali to velevažno misel. Ako se meje krepko zavarovane, potem se bo centrala sigurno razvijala. Ako pa podre sovražnik okope, se bo trdnjava težko branila. Slovenska dijaška zveza se je zavzela za Št. Ilj. Zato si šteje v dolžnost, da tudi ona opozori slovensko javnost na veliko nevarnost. Bliža se sv. božični čas. Zato, bratje, obdarite ob tej priliki stiskane! Izobraževalna društva, priredite božične predstave in naklonite vsaj nekaj dobička v prid Št. Ilju. Naše ženstvo in dijaštvo, pobirajte darove v ta namen. Na delo tedaj, ker resni so dnevi! Naj bi naš klic ne bil glas vpjočega v puščavi! Darovi naj se blagovoljivo pošiljati na naslov: Golob Mih., kapelan v Št. Ilju, ali Franc Žebot, blagajnik Slovenskega bralnega in kmetijskega društva v Št. Ilju.

Slovenska dijaška zveza.

Na železnici Trebnje-Št. Janž je pretečen teden neki lopov blizu postaje na Puščavi položil čez tri smrekov drog in ga celo z žico pritrdil. Strojevodja je zapazil drog, a bilo je že prepozno. Stroj in en del voz sta šla čez. Gladko je odrezal stroj ležeči drog, a gorje bi bilo, če bi bil drog hrastov. Strašna nesreča bi se bila lahko zgodila. Ali ne zasluži tak lopov, na mestu vislic? Upamo, da ga dobimo. Promet na tej železnici je velik, bodisi osonni ali tovarni. Po novem letu začno voziti tovarni vlaki. Na Puščavi se blesti napis »Feistritz«. Naši dobrovoljni ljudje si ta napis razlagajo tako-le: Fei—stric, to je dober stric.

Štajerski prvaki so čutili potrebo pred deželnozbornimi volitvami poiskati si stika z volivci, za katere se niso dolgo dobo šestih let zmenili. Trije doktorji, Ploi, Jurtela in Rosina so razposlali vabila na zaupni shod, ki se je vršil 13. t. m. v Mariboru. Tem možem se gre za mandate. Kmečka zveza se bo že dogovorila s svojimi zaupniki ne oziraje se na takozvane prvake in ukrenila vse potrebno, da pridejo v deželni zbor res delavni možje, katerim ljudstvo zaupa.

Otvoritev nove lokalne železnice. Iz Slovenske Bistrice nam poročajo: Dne 10. decembra se je izročila prometu tukajšnja novozgrajena lokalna železnica in se je te slavnosti udeležilo veliko število ljudi. Ta dan se je zopet v dejstvu pokazalo, da smo res v Slovenski Bistrici. Ko se je namreč pripeljal vlak na novo postajo, so se oglasili v nekem kotu Heil-(Heic)-klici, katere pa je popolnoma udušil gromovit »Živio!« Tako je prav! Na naši zemlji smo mi gospodarji in bo v kratkem odklenkalo vsem tem magnatom à la Wistaler, Stiger & Comp., s čemer pa se ti gospodje še nočejo sprijazniti.

Zadružni tečaj v Celju. Zadružna zveza (oddelek za Štajersko) v Mariboru priredi od 11. do 16. januarja 1909. zadružni tečaj v Celju. V tem tečaju bo dana prilika vsem udeležencem se poučiti o knjigovodstvu in poslovanju posojilnic Rajfajzovk, iz raznovrstnih

predavanj pa bodo posneli bistvo in ustroj vsega zadružništva. Ker se je letošnje leto ustanovilo precej novih posojilnic in ker bi tajniki marsikatero izmed teh novih posojilnic radi sami sestavljali bilanco, zato bode v petek dne 15. januarja natančen pouk o sestavi bilance in se lahko ta dan udeležijo tečaja tudi činitelji zadrug, katerim ne bo mogoče se udeležiti šestdnevnega tečaja. Udeleženci šestdnevnega tečaja bodo dobili, ako se oglašijo, podporo za obisk tečaja. Vse one, kateri se nameravajo udeležiti šestdnevnega tečaja ali tečaja dne 15. januarja, prosimo, da pošljejo svojo prijavo v najkrajšem času Zadružni zvezi v Mariboru, Grajski trg. Posebno se opozarjajo članice Zadružne zveze, da prigrabijo nadarjene mladeniče ali mlade posestnike za obisk tečaja. Natančen spored se bode pravočasno objavil.

V Ljubljani se je vršila pred praznikom Brezmadežne tridnevica za može v proslavo papeževega jubileja. V nunski cerkvi so bili 6., 7. in 8. govori. Dva govora je govoril č. g. župnik Kalan, enega č. pater superior Žužek. Govori so bili povoljno obiskani, lahko bi bili še mnogo bolje. Vrlo društvo rokodelskih pomočnikov je oskrbelo petje pri sklepni sveti maši.

Na dan Brezmadežne je po celi Kranjski pristopilo jako lepo število vrlih naših mladeničev k sv. obhajilu. Zlasti je bila udeležba sijajna v onih krajih, kjer obstoji mladeniška organizacija, kjer so mladeniči naročeni na svoj list »Mladost«, ki je priporočala za ta dan sveto obhajilo.

Liberalni štajerski »Narodni List« kaže v eni svojih zadnjih številki zopet svoj »katoliški« značaj. Cesar je srce polno, o tem pa usta govore. Ljudje, ki so prenapolnjeni s protiverskimi otrobi, se pač težko d-že strogo hinavskega ali prikritega stališča. To jim pač nikakor ni po godu, da ne morejo naše mladine prosto zapeljevati. Zato se pa zgraža na čuden zviti način »Narodni List« nad tem, da se je prepovedalo — kar je popolnoma razumljivo — gimnazijcem čitati protiverske liste, kakor je »Svobodna misel«, »Svoboda« in »Omladina«. Oj, vi hinavci, ki na eni strani povdarjate vašo vernost, na drugi pa širite brezverstvo. Ali je tak list za mladino, ki naravnost taji božanstvo Krista in se norčuje iz vsega, kar je svetega!? Ali je tak list za mladino, ki naravnost poziva na boj zoper cerkev? In take liste priporoča celo za mladino »Narodni List«, glasilo »Narodne stranke«. Sodbo o pristaših take stranke prepuščamo čitateljem.

Odbor »Katoškega političnega društva« v Ljubljani je imel pod predsedstvom g. dr. Šusteršiča sejo in je sklenil, da vsled mnogostranskih pojasnih nasvetuje veleč. g. župnika Jos. Pristova kot člana v vodstvo S. L. S. Načelnik stranke g. dr. Šusteršič je nato v smislu § 8. novih organizacijskih pravil S. L. S. po nasvetu in sklepu »Katoškega političnega društva« v Ljubljani poklical v vodstvo župnika Josipa Pristova v vodstvo S. L. S.

Na prvem zborovanju združenih slovenskih esperantistov ob priliki zadnjega svetovnega esperantskega kongresa v Draždanih se je pozdravljala z navdušenjem ustanovitev prvega slovenskega krožka. Da izvrši naš krožek (Maribor, ob parku 1. III.) prvo svojo večjo nalogo, da izda namreč popolno slovnico esperantskega jezika za Slovence, se obračamo zopet na slavno občinstvo z nujno prošnjo, da nas podpira v večji meri kot doslej z naročili. Obračamo se posebno do slovenskega razumništva, z vso gotovostjo pa pričakujemo, da se prijavijo dotični p. n. gospodje, ki smo jim poslali tozadevne tiskovine, ki so povzročile naši, itak zelo slabi blagajni velike stroške. Povdarjamo pa še enkrat, da

sprejemamo iz srca radi tudi naročila tistih, ki ne nameravajo postati esperantisti, ki pa podpro s svojim cenjenim naročilom naše stremiljenje. (Knjiga bode stala 2 K ter se razpošiljala po poštne povzetju.)

Čipkarice, pozor! Čipkam so se cene zdato povišale. Čipkarske šole plačujejo tako-le: Vstavki z rogljički po 50 vin., vstavki kranceljnove s 5 roglji po 1 K 15 vin., vstavki polkrona s polzvezdo po 1 K 45 vin., vstavki konjske podkve po 1 K 50 vin., vstavki kranceljnove s 7 roglji po 1 K 45 vin., vstavki rogljički v dva po 85 vin., vstavki srednje debele pogačke po 72 vin., vstavki velike pogačke po 80 vin., vstavki kranceljnove s 15 roglji po 3 K 50 vin., vstavki male pogačke po 60 vin., vstavki večna pot po 1 K 40 vin.; čipke rogljički po 27 vin., čipke križci po 39 vin., čipke gosti rogljički po 90 vin., čipke polkrona s polzvezdo po 1 K 15 vin., čipke kranceljnove po 1 K 60 vin., čipke kremplji po 1 K 50 vin., čipke pogačke z roglji po 84 vin., čipke debeli križci po 38 vin., čipke rogljički v pet po 1 K 40 vin., čipke križci z risom po 60 vin., čipke pogačke s palcem po 66 vin., čipke male pogačke po 47 vin., čipke polkrona s celo zvezdo po 1 K 50 vin., čipke rogljički v dva po 50 vin., čipke krone s polnenjem po 1 K 15 vin., čipke goste gobe po 90 vin., čipke kranceljnove s kiticami in 7 roglji po 1 K, čipke večna pot po 1 K 50 vin.; roglji pogačke po 55 vin., roglji gobe po 80 vin., roglji srčki po 80 vin., roglji krone po 40 vin., roglji kranceljnove po 40 vin., roglji potonke po 96 vin., roglji bučce (kugelce) po 95 vin., roglji krone po 42 vin., roglji konjske podkve po 22 vin., roglji iz zibk po 28 vin., roglji kranceljnove (večji) po 83 vin., roglji srčki (manjši) po 24 vin., roglji potonke (manjši) po 90 vin., roglji iz tulpinih peres po 40 v., roglji iz kron po 1 K 45 vin.; okrogli romčki iz kranceljnovk v premeru 15 cm po 32 vin., 20 cm po 40 vin., 30 cm po 64 vin., 50 cm po 2 K, 60 cm po 2 K, 70 cm po 4 K 30 v., 90 cm po 5 K 30 v., 115 cm po 8 K, 135 cm po 9 K 40 vin., 180 cm po 13 K 50 vin.; štirioglati romčki iz kranceljnovk, široki 50 cm, dolgi 90 cm po 4 K, dolgi 115 cm po 4 K 80 vin., 135 cm po 6 K, 160 cm po 7 K, 180 cm po 8 K; okrogli romčki iz gob v premeru 20 cm po 46 vin., 50 cm po 2 K, 60 cm po 2 K 60 vin., 115 cm po 8 K, 160 cm po 12 K 50 v., 180 cm po 15 K 40 vin.; štirioglati romčki iz gob, široki 50 cm, dolgi 90 cm po 3 K, dolgi 135 cm po 5 K, dolgi 160 cm po 6 K 20 vin.; ovali iz gob, dolgi 45 cm, široki 30 cm po 1 K 10 vin., dolgi 75 cm, široki 45 cm po 3 K, dolgi 90 cm, široki 45 cm po 3 K 80 vin., dolgi 24 cm, široki 17 cm po 60 vin., dolgi 30 cm, široki 20 cm po 80 vin., dolgi 115 cm, široki 45 cm po 4 K, dolgi 135 cm, široki 45 cm po 5 K; dekce iz kranceljnovk, okrogle v premeru 15 cm po 34 vin., 20 cm po 70 vin., 30 cm po 1 K 8 vin., 40 cm po 2 K 50 vin., 50 cm po 4 K, 60 cm po 5 K 50 vin., 90 cm po 11 K, 160 cm po 13 K, kvadratne, dolge 15 cm po 40 vin., 20 cm po 76 vin., 30 cm po 1 K 80 v., 40 cm po 3 K 60 vin., 50 cm po 4 K 80 vin., 60 cm po 6 K, 90 cm po 17 K, ovalne, dolge 35 cm, široke 25 cm po 1 K 20 vin., dolge 45 cm, široke 30 cm po 1 K 70 vin., dolge 60 cm, široke 40 cm po 3 K 50 vin., dolge 67 cm, široke 45 cm po 4 K 30 vin., dolge 135 cm, široke 35 cm po 9 K, pravokotne, dolge 35 cm, široke 25 cm po 1 K 50 vin., dolge 45 cm, široke 30 cm po 2 K 30 vin., dolge 60 cm, široke 40 cm po 4 K 50 vin., dolge 105 cm, široke 30 cm po 6 K, dolge 180 cm, široke 33 cm po 11 K, dolge 75 cm, široke 30 cm po 4 K 40 vin.

Iz Zlebov. Slišijo se razna mnenja, da bi si napravili dva nova srednja zvonova, ker se sedanja ne vjemata v glasu in da bi imeli po-

tem štiri. Z veseljem pozdravljamo to misel, ker potem gotovo ne bo v širni okolici podružnice, da bi imela štiri lepo ubrane zvonove.

Andrej Hofer, tirolski junak. Ljudska igra v 5 dejanjih s predgovorom in sklepno sliko. Cena 80 vin., 10 izvodov 5 K. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Igrokaz proslavlja tirolskega junaka Andreja Hoferja, ki je leta 1809. (torej pred sto leti) tako srčno in neustrašeno branil vero in dom proti veliki premoči silnega Napoleona. Z občudovanjem zremo na tega slavnega moža, polnega ljubezni in navdušenosti za vse dobro in plemenito, vztrajnega in odločnega pri delu za Boga in domovino. Priprost kmet, brez izobrazbe, toda veren in kremenitega značaja ter zlatega srca, je postal zaupnik ceslega svojega naroda, postal je njegov vrhovni poveljnik, ki je nepremagljive Napoleonove vojske trikrat pognal čez mejo ter se povspel do najvišje časti v deželi, da je v cesarjevem imenu vladal v cesarski palači. Pa tudi za trenutek se ni prevzel na višini svoje slave skromni junak. Sebe ni nikdar iskal; kar je storil, je storil iz ljubezni do Boga, cesarja in domovine. V tej ljubezni za tako vzvišene vzore, ki so navduševali ves njegov narod, si je priboril slavne zmage; ti vzori so mu dali jali pogum pri padcu in v smrti... Dne 10. februarja 1810. pa je izkrcavalo v trdnjaskem zidovju Mantove najblažje in najzvestejše tirolsko srce — srce Andreja Hoferja, ustreljeno od francoskih krogelj. — Tudi naš narod naj se navdušuje za svete vzore ob krasnih prizorih te zgodovinske igre. — Ne samo uprizorjena na odru bo vsevala ta igra; knjižica naj se čita tudi doma v družinah, saj je snov silno zanimiva, pa tudi zelo kristna.

Zbirka ljudskih iger IX. zvezek. Cena 80 vin. — Obširnejšo oceno za ta zvezek bomo še napisali; za danes omenjamo samo, da so vse igre zelo zanimive, za naše odre primerne in lahko uprizorljive. Zvezek obsega v prvi vrsti krasno božično igro za moške vloge »Na betlehskih poljanah« v treh dejanjih, dalje igro »Ožetova kletev«, ki je na odru »Društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani« zelo lepo uspela; tudi druge igre: »Kazen ne izostane« v štirih dejanjih za moške vloge in »Čašica kave«, veselo-igra v enem dejanju za ženske vloge, so se igrate ponekod v splošno zadovoljnost.

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice.

Šolska prireditev v Borovnici v proslavo 60-letnega vladanja presvitlega cesarja uspela je v vsakem oziru dobro in povoljno. Ljubke pesnice iz otroških grl pod vodstvom gospodične Papler so nam ogrevale domorodni čut. Gospod nadučitelj Pirc nam je pa na kratko, a jedrnato razložil in pojasnil življenje presvitlega cesarja. V posameznih prizorih smo pa slišali hvaliti Štajerca, Kranjca, Korosca in Primorca svojo domovino. Seveda da je bila društvena dvorana premajhna za mnogoštevilno občinstvo. — Izobraževalno društvo pa je proslavilo 50-letni spomin prikazovanja Marijinega v Lurdu z »Lurško pastirico« na praznik Brezmadežnega Spočetja. Igra sama na sebi ima mnogo prelepih prizorov, kakor prošnja slepe Otilije itd., da vzdrami človeka in sočustvuje z njimi. Vsa prireditev je uspela zares lepo. Občudovali smo lepe kostume bele gospe, angelov, videli no-

šo lurških žena, deklice s kapileti. Za trenutek smo čutili, da zremo pred seboj prizore v lurškem mestu pred skalno duplino. Nastop posameznih oseb nas je veselo iznenadil in zadovoljil. Zal da so morali nekateri oditi zaradi gnušče ter upamo, da nam društvo ponovi to prelepo predstavo. Na svidenje!

Cesarjev jubilej v Horjulu. Praznovanje istega se je lepo in primerno izvršilo. Na predvečer je bila vsa vas prav čedno razsvetljena, posebno ljudska šola in »C. kr. čipkarski tečaj«. Vse pa je povzdignila dobro uspela Eakljada ognjegascsev. Na dan jubileja, dne 2. grudnia, se je po maši, pri kateri so bili zastopani tukajšnji uradi in večji zastopi, prav dobro izvršila šolarska slavnost v lepo okrašeni ljudski šoli. Gotovo zasluži vso hvalo g. šolski vodja in tudi gđni. učiteljci. Vsakemu je moral nehote zelo ugajati ljubeznjivi nastop malih učenk. Pa tudi petje, deklamacije in govor je bilo na svojem mestu. — Priprosto, pa vendar prijetno se je izvršila prireditev e. kr. čipkarskega tečaja popoldne ob 3. uri v prostorih istega. Reči moramo, da je bil prvi nastop deklet dober. Po kratkem nagovoru so sledile razne pevske točke, tamburje, deklamacije. Dobro je uspela posebno »čipkarska deklamacija«. Le tako naprej, saj so se vsi trudili za vpeljavo čipkanja pri nas. Da pa tudi »Otrok« ne bo pri nas čisto zapuščen, zato se je zbrala zvečer večja družba mož z domačo duhovščino na čelu in zložila večjo vsoto za »Otroka« v smislu namer jubilarne darja.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Kmečka zveza Kranj-Skofja Loka vabi odbornike in glavne zaupnike k odborovi seji, ki bo v ponedeljek, 21. t. m. ob 1. popoldne v »škofiji« v Kranju.

g Iz Mavčič. 28. minulega meseca je bil oddan na javni dražbi lov občine Mavčiče za 1810 kron. Ker je bil oddan lov za visoko vsoto, 1100 K več kakor prejšnja leta, je sklepnik občinski odbor, da se pa prihodnje leto ne bo plačevalo nič doklad za občino. Srečni davkoplačevalci!

g Iz Ihana. V nedeljo, dne 6. t. m. popoldne smo imeli prav dobro obiskan shod. Priredil ga je naš državni in deželni poslanec dr. Krek v prostorih katol. slov. izobraževalnega društva ter nam razložil o delovanju državnega in deželnega zbora. Poslušalci so navdušeno in z zanimanjem poslušali gospoda poslanca. Bodi mu izrečena tem potom najpriščnejša zahvala!

g V Naklem smo imeli prav lepo šestdesetletnico Nj. Veličanstva. Po sv. maši se je zbrala mladina v šolskih prostorih. Po kratkem, jedrnatem nagovoru je sledilo 68 izbranih točk, pri katerih je nastopala mladina. Med mnogoštevilnimi deklamacijami in anekdotami iz cesarjevega življenja so donele zvonke pesmi iz nežnih grl. Prav posebno je ugajal navzočim staršem »Venček narodnih pesmi« in pa »Urban iz Ribnice«. Naposled je predaval g. Franc Petrič: »Kako varovati zob«. Sleherni učenec je dobil za spomin zobno ščetico in cesarjevo podobico, revni učenci pa tudi nekaj denarja. Vsa čast in hvala šolskemu osebju!

g Z Brezlj. Telovadni odsek izobraževalnega društva, pred kratkim ustanovljen, kaj lepo napreduje. Mladenci poštenih staršev se vsak večer shajajo v določenem jim kraju, da se tam vadijo telovadnih vaj, in kakor se sliši, tudi igre »V zadnjem trenutku«, ki jo mislijo uprizoriti za božične praznike. To je lep napredek. Upati je, da se sčasoma mladina izobrazí; mučno je poslušati poštenemu človeku pri kozarcu vina v gostilni le prazno in večkrat tudi razno klafarsko govorjenje. —

Starši so hvaležni č. P. Saleziju, da se toliko žrtvuje in mladeniče lepo vzgaja ter jih pošteno zabava, mesto da bi po gostilnah stikali in se vadili tistega obžalovanja vrednega pijančevanja. Mladeniči so pa tudi hvaležni uže omenjeni č. g. patru ter mu udani kot dobri sinovi svojemu dobremu očetu. Le tako naprej, da se bodete kmalu pokazali v rdeči oblieki! — Na zdar!

g Naklo nad Kranjem. Dne 4. t. m. je gorela v Kranju tovarna g. Pollak-a. Ker so potrebovali tudi tuje pomoči, so telefonirali tudi k nam v Naklo, naj jim pošljemo svoje ognje-gasce na pomoč. Pa kako jih bomo poslali, če jih nimamo. In to je greh, ki ga nosimo že dolgo časa. Telefonirali nam gotovo niso zato, da bi nas dražili, ampak zato, ker so bili pomoči potrebni in ker niso mislili, da pri nas ne bi bilo požarne brambe, ko jo ima že skoro vsaka vasica. Pri nas pa je precejšnja fara, pa je ni in je tudi ne bo, če bo vse tako mrzlo, kot je. Pomislite, sovaščani, kaj bi bilo, ko bi pri nas nastal tak ogenj, kot je bil doli. S čem bi se branili? Čakati bi morali na tujo pomoč, či bi prišla, bi bilo, če pa ne, bi pa gledali brez vsakega pripomočka v ogenj. Zatorej nikar več ne odlašati s tako potrebno napravo, kot je ravno ta. Če smo bili toliko časa mirni, da so nas prehiteli manjše vasi, kakor: Kokrica, Duplje in druge, pa naj se sedaj prebudi naša fara. Saj vendar ne stane take množine, da bi je cela fara ne premogla. Naj stopi v vsaki vasi par mož ali mladeničev na noge in naj začno delati za to stvar.

g Komenda. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Komepdi priredi prvo javno predavanje v novi društveni dvorani v nedeljo, 20. decembra po končani popoldanski službi božji. Vstop vsem prost. Mladi in stari, pridite v obilnem številu poslušat govornika iz Ljubljane!

g Od Sv. Katarine na Rovih. Naj prijazni »Domoljub« prijavi še od nas nekaj drobnih novic. Sjub že dolgo ni bilo nobenega sporočila. — Zadnji dan septembra je bilo težko slovo od doseadanega gospoda župnika Jankota Šiška, ki so se z Rov preselili v Šenčur. Delovali so na Rovih od leta 1897. in ustanovili hranilnico in mlekarino, izobraževalno društvo ter pozidali župnišče in popravili cerkev. Bog jim dai tudi v novem vinogradi: bilen uspeh! Izobraževalno društvo je privedlo odhajajočemu g. župniku nedeljo prej poslovilnico v društvenem domu. Peli in tamburovali so domači člani, ljubljansko rokodelsko društvo pa je uprizorilo igro »Po zaklad«. — Dne 1. oktobra je bil pa prav sijajen vsprejem novega gospoda župnika Josipa Volc-a. Bila je zelo prisrčna slovesnost. Predstavili so nam novega dušnega pastirja preč. gospod arhidiakon in zlatomašnik Tom. Kajdiž, ki so nam znani in priljubljeni še izza let, ko so bili naš poslanec in dekan v Moravčah. Zvečer pa je priredilo izobraževalno društvo novemu gospodu župniku mično razsvetljavo med petjem, govori in tamburanjem. Vse je lepo vodil gosp. kapelnik Radoslav Jeločnik. — Dne 16. novembra je spremilo izobraževalno društvo svojega vrlega tamburaša Ivana Gerčar-ja in Marijina družba svojo vzgledno članico Ivanko Kočar z zastavo pred poročni oltar. Mlademu paru kličemo: Bilo srečno! A društveni dom naj ostane Vama še naprej — drugi dom! — Prav slovesno smo obhajali 26. novembra celodnevno čiščenje presv. R. T. Zlasti so se odlikovali naši vrli mladeniči od 11. do 12. ure z navdušenim prepevanjem svetih pesmi. Hvala zlasti marljivemu pevovodji g. Alešu Capuder. Zvečer pa smo za sklep z veseljem poslušali prelepi cerkveni govor, ki so ga imeli gospod župnik Krumpetar od Sv. Gregorija. Iskrena zahvala — da se še večkrat vidimo! — Da povzdigne

spomin na 60-letnico presvetlega cesarja, je sklenil naš občinski odbor, da 2. decembra pogosti šolsko mladino. Po sv. maši se je zbrala šolska mladež pri g. županu Al. Jerman, kjer je imel gospod župnik na mladino nagovor o cesarjevi blagostnosti, pa tudi mladini priporočal, naj posnema cesarski vzvišeni zgled s tem, da kaže vedno usmiljeno, krotko srce, ki otroka tako lepo krasí. Po pogoščenju so otroci zapeli prav iskreno cesarsko pesem in poslali udanostne razglednice c. kr. okr. glavarstvu. — Za predsednika krajnemu šolskemu svetu je bil izvoljen gosp. župan Alojzij Jerman. — V društvu se naši fantje pridno vadijo za igro »Občinski tepček«, ki se priredi božične praznike. Tudi tamburaški zbor ne počiva in je sprejel v svoje okrilje še par mladih, čilih moči. Le vrlo naprej! — O posojilnici in mlekarini pa po novem letu kaj več. Oboje trdno stoji in deluje.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Iz Zatičine nam piše naročnik našega lista: Že dolgo nismo ničesar brali v ljubem »Domoljubu« iz naše vasi, dasi se je začelo zadnji čas nekoliko življenja. Imeli smo pred mesecem v šoli prvi roditeljski sestanek, na katerega je prišlo lepo število odraslih. Predavala sta g. župnik Lovrenc in šolski nadzornik Stiasny. Navzočim je oboje predavanje zelo ugajalo. G. nadučitelj se je obema gospodoma toplo zahvalil. — Tudi v našo vas je dospela cesarska odlika. Presvitli cesar je odlikoval ob svoji 60-letnici našega gosp. nadučitelja Kovača z zlatim križcem za zasluge, katere si je pridobil v dolgi dobi svojega vestnega službovanja v Zatičini. — Vendar enkrat! Tako je rekel marsikdo, ki je čul, da bo v naši vasi političen shod. Stari ljudje ne pomnijo, da bi se bil kateri vršil v Zatičini. Pri Pricu se je zbralo v nedeljo, 6. t. m., do 100 mož volivcev. Iz Ljubljane sta prihitela gosp. očelni poslanec Mandelj in kandidat, sedaj že izvoljeni dr. Zajec in sta nam povedala marsikaj iz delovanja deželnega zbora. Oba gospoda sta naša soseda, prvi iz Št. Vida, drugi iz Krke, zato obema kot pristaši S. L. S. zaupamo. G. nadučitelj se je zahvalil govornikom za prireditev shoda. Želimo in upamo, da ne bo ta shod zadnji. — Konec leta se bliža, treba bo obnoviti naročnino za našega »Domoljuba«, ki nam prinaša toliko novic. Stavimo svojo dolžnost in poskrbimo, da bo število naročnikov »Domoljubovih« tudi v naši fari poskočilo. Vsaka hiša bi ga morala imeti.

d Iz Trebeljevega. Sliši se, da nam namerava gosposka naložiti občinske naklade za novo štangarsko šolo v znesku 4000 kron na leto in v petih letih mora šola sezidana biti. Že sedaj imamo občinskih naklad 29 odstotkov, sedaj naj bo pa še zaslijenih naklad za novo šolo. Občinski odbor je ugovarjal proti zaslijenim nakladam, določil je le 600 kron na leto. Šola bo stala najmanj 20.000 kron, pa v petih letih to poplačati, to niso mačkine solze. Mi smo tega mnenja, ko se bo denar že deloma nabral, potem naj se le začne z zidanjem. Pa tudi šolski pouk pri otrocih tam ni prikrajšan, ampak imajo štangarski otroci boljši pouk, kakor marsikje drugod. — Tudi smo prosili za dobavo sena po znižani ceni; tukajšnji župan pravi, da je tozadevni, redno napravljeni zapisnik odposlal meseca avgusta na pristojno mesto, sedaj pa izvemo, da se naša občina ni nič vpoštevala za dobavo se-

na. Gospodarska zveza pravi, da za našo občino ni dobila nobenega izkaza. Kaj je torej temu vzrok? Prosilci zelo tarnajo, kaj bodo z živino. Pridržali smo živino, ker smo se zanašali, da bomo dobili seno, ali vse to nam je šlo po vodi. Tukaj v hribih je letos vladala strašna suša, da malokje boli, prve košnje sena je bilo čisto malo, druge košnje pa po hribih itak ni. Kar smo sena in slame dobili, smo že vse izrabili, sedaj pa bo morala živina od lakote poginiti. Kaj nam je sedaj začeti? Obrniti se moramo na naše poslance, ker ne gre, da bi samo nekaterim seno delili, drugi pa se prezrli.

d Iz Zagorja. Lepo razsvetljivo smo imeli na večer pred 2. decembrom. Skoraj je ni bilo hiše, ki bi ne bila pokazala spoštovanja, kakor ga zasluži sivolasi starček, naš cesar. Drugi dan so pa imeli slavnost šolski učenci. Petje in nastopi učencev je bilo res nekaj lepega. Zlasti vojaki so se dobro obnašali. Mislimo, da lepše slavnosti otroci niso imeli kmalu kje kakor pri nas. V nedeljo potem je bila slavnostna maša, pri kateri so g. župnik lepo proslavili vrline našega cesarja. 5. dec. popol. se je ponesrečil v kamenolomu pri g. Birollu mladenič Jože Kovač. Opoldne so se delavcem izplačevale plače in so odhajali zopet na delo. Kar prileti z višine kamen, ki se je od-tajal in sam sprožil, ga zadene na čelo in smrtnonevarno rani. Nezavestnega so ga prepeljali v bolnišnico. — Z zlatim križcem je odlikovan od cesarja rudniški ravnatelj Schüller.

d Prežganje pri Litijl. Iz tukajšnje župnije oglasilo se je deset posestnikov za en vagon krme, da bi jo po znižani ceni dobili; oglašili so se vsi pravočasno potom županstva in glavarstva. Ko je prišlo do prve razdelitve, ni nobeden ničesar dobil. Kriv noče biti nobeden, ne glavarstvo ne Gospodarska zveza. Potreba je skrajna, živina bo poginila, ljudje so ogorčeni. Celo leto so časniki pisali, da ni treba živine prodajati, se bo že podpora dobila, nazadnje pa ni nič. Tolažijo nas z drugo razdelitvijo, pa se bomo najbrž zopet pod nosom obrisali.

d Zagorje ob Savi. V nedeljo, dne 20. decembra prične delovati naša »Ljudska gospodarska zadruga« v Zagorju v novi hiši nasproti šole. Prodajalna je prav lepo opremljena. Pristopilo je že lepo število članov. Prijatelje, ki se še niso priglasili, pa nameravajo pristopiti, vabimo, da se nam pridružijo. — Odbor.

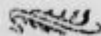
Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Sv. Križa pri Kostanjevici. Vsako leto, kadar imamo vino na prodaj, občutimo, kako zelo manjka železnične zveze med Novim mestom in Brežicami. Kupci, ki prihajajo k nam po vino, so večinoma taki, ki gredo skozi Ljubljano, kar je pa bližnjih, skozi Novo mesto. V nobenem slučaju pa ne morejo po železnici do nas. Gorenjci morajo iskati na Vidmu ali v Krškem vozu, v najslabšem slučaju so prisiljeni posluževati se nerodne poštne zveze, če nočejo peš capljati po snegu in mrazu do Sv. Križa. Starejši tovorniki pišejo prej dopisnico do kakega znanca v Sv. Križu, da jih pride z vozom čakati na postajo. Novinci pa tega ne morejo. In tako jih kratka vožnja od Krškega do Sv. Križa več stane kot železnica z Gorenjskega do Vidma. Kaj šele kupci od Novega mesta. Ti pridejo ceneje čez Ljubljano v Zagreb, kot kratko pot šestih ur do Sv. Križa. Kako vse drugače bi bilo, ko bi bila podaljšana proga dolenjske železnice od Novega mesta do Brežic. Šla bi tik Sv. Križa. Zveza z Ljubljano bi bila na ta način bolj prema in torej krajša. Koliko več kupcev bi potem lahko prišlo pokusiti vino pri sodu. Nič

manjšega pomena bi ne bil promet z Novim mestom, ki je zdaj tako otežkočen. Novo mesto je središče Dolenjske. Tje teži vse. In tudi pri takih razmerah se proda precej vina v Novo mesto ali skozi Novo mesto. Seveda kmetje, ki so z malim zadovoljni, že pridejo tje brez posebnih stroškov, če tudi ne vselej, toda kupca, ki najame voz v Novem mestu, stane svojih 10, 12 kron ali še več. In to marsikoga opoši. Železnica bi mahoma odstranila to nepriliko. Prípomogli bi Novemu mestu do silno živahnega tržišča, nam pa do lažje prodaje. Po vsem tem moramo reči, da je železnica za naš kraj nujno potrebna. Če pa pomislimo, da steče železnica v najkrajšem času iz Novega mesta v Belokrajino, moramo reči — neobhodno potrebna, ker sicer naša vinska kupčija propade. Kajti vsak človek bo šel raje ceneje pot v Belokrajino, kakor pa v Sveti Križ. Ne veliko manjša škoda bi zadela sosednje občine Kostanjevico, Catež, tudi Sent Jernej in Dolino. In vendar se že radi vintordne križevske fare popolnoma izplača železnica, ko bi ne bilo drugega izvoza in prometa. Tudi proga okrog 40 kilometrov ni taka daljava, da bi se je strašili državni stroški. Zatorej dajte železnico zapuščenim Dolenjski in našemu Sv. Križu!

d **St. Jurij.** Jubilejne slavnosti so se tudi v St. Juriju pri Grosupljem dobro izvršile. Vse hiše v vasi in okolici so bile okrašene z vencji in zastavami, na mnogih hribih so goreli kresovi in petje je donelo po celi vasi. Ob 8. uri zjutraj je imela požarna bramba slovesno sv. mašo pod vodstvom starega župana Ivana Šipeljna, ki je star 75 let, a je vrli mož še krepko komandiral in korakal za vaščansko godbo. Vse je bilo veselo, staro in mlado med vihrajočimi mlaji, ko so vihrale zastave razobešene. To nam ostane v trajen spomin.

d **Iz Loškega potoka.** Lep popoldan smo imeli na praznikov dan, 8. t. m. Predstavi! se nam je kandidat našega okraja g. dr. Vladislav Pegan. S stvarnim govorom in krepkim nastopom je mnogoštevilnim poslušavcem splošno ugajal. Pojasnil in razložil nam je pot, ki si jo je začrtal kot poslanec v našo korist. Vse nam je vrlo ugajalo, zlasti o živinski zavarovalnici, o domači zavarovalnici proti nezgodam in o lovu. Takoj smo sklenili, da takega moža hočemo izvoliti za svojega poslanca, kar smo tudi pokazali na volišču. Za njim je govoril kaplan g. Škulj, ki je pokazal, da poslanci S. L. S. ne obljublajo samo — kar se od nekaterih vedno govori v agitaciji proti S. L. S. — marveč poslanci S. L. S. se potrudijo tudi, za kar se jim volivci priporočajo. Pozival je k obilni udeležbi in edinosti pri volitvah poslanca S. L. S., da bo ta imela tem več veselja in zanimanja v delu za nas. Mnogoštevilni shod je bil miren, zastopana je bila po več možeh tudi nam sosednja Draga.

Notranjske novice.

Iz Trnovega pri Ilirski Bistrici.

n **Cesarjevo šestdesetletnico** smo tudi pri nas kaj sijajno praznovali. Na predvečer seve je bilo slovesno pritrkavanje, zapazil si tudi, da je bilo dokaj hiš lepo razsvetljenih, odkloval se je posebno samostan. Lepo je bila razsvetljena tudi velika hiša »Gospodarske zveze« ljubljanske. Drugi dan so vihrale zastave z več hiš. Slovesnega opravila se je udeležilo vse uradništvo, ki je bilo prosto in tudi drugega ljudstva smo precej zapazili.

n **Solske slavnosti** povodom cesarjevega jubileja so se tudi razmeroma lepo izvršile. Na

jubilejni dan ste proslavljali cesarja obe trnovski soli, deška in samostanska deklška. Igrali so otroci, peli in deklamovali. Krasen je bil nastop mladih vojakov, ki so nastopili pod poveljništvom mladega šestletnega sinčka našega gospoda davkarja. Od srca smo se smejali temu smelemu nastopu malih junakov.

n **Samostanska deklška šola** je proslavljala cesarja dvakrat: 2. decembra dopoldne, samo za šolsko mladino, drugi dan popoldne pa so imeli dostop tudi vabljene gostje. To vam pa rečem, da so tako gojenke kot učenke nad vse častno rešile svojo nalogo. Deklamirale so v raznih jezikih, igrale za to slavnost primerno igro, pele itd. Vidi se, da je njihova odroja v pravih rokah. Čast odgojiteljicam!

n **Tudi na drugih podružnih šolah** nismo pozabili cesarjevega jubileja. Seveda nismo mogli praznovati povsod na en dan. Ker imamo toliko šol zunaj, smo cesarja vsak dan cel teden proslavljali. Povsod, posebno pa na Dol. Zemonu in v Vrbovem so se vrstile ljubke pesmice, deklamacije itd. Solski voditelji so na vseh šolah, tudi na trnovski deški šoli, proslavljali cesarja v izbranih govorih. In končno? Kaj je bilo največje veselje našim otrokom? Pogoščenje s štrucami, kifelčki, piškoti, da celo s klobasami. Umevno, da smo razdelili tudi Kosijevo knjižico, ki govori o cesarju, nalašč za ta jubilej sestavljeno. — Da, res se je to cesarsko slavlje povsod izvršno obneslo, zato pa čast in prisrčna zahvala vsem onim, ki so za to kaj pripomogli.

n **Našo deklško šolo** so že odprli in sedaj zdravih otrok več ne mučijo. Bil je pa tudi že skrajni čas. Upamo, da bodo v bodoče merodajni činitelji bolj počasni s prepovedjo šolskega poduka.

n **Telovadni odsek** je že dobil nekaj orodja. Fantje se še dosti radi udeležujejo telovadnih vaj, upamo, da bodo tudi vztrajali.

n **Po naših vaseh**, posebno po Kosezah in Mali Bukovici troši neki nepoklicani protestantovski sv. pisano. Svarimo vas pred takimi agenti. Zapodite jih! Knjige pa v peč, če jih že imate!

n **Pri novi opekarni v Kosezah** je pogorela baraka. Zgorelo je dokaj orodja. Druge posebne škode menda ni. Baraka je zavarovana.

n **Čudimo se in nam ne gre v glavo**, čemu imamo v Trnovem toliko svetilk po ulicah, ko nikdar nobena ne gori. Taka tema je že sedaj zvečer in zjutraj ob šestih, ko gredo ljudje k zornicam, a nobene luči nikjer. Ali se ne bi dalo temu odpomoči?

Iz Logatca.

n **Cesarjevo 60-letnico** sta obe naši občini slavili na lep in dostojen način. Zlasti lepa je bila razsvetljava v Gor. Logatcu. Netroj lučic je žarelo z vseh oken, samo nekaterim liberalnim »revežem« se je zdelo škoda dati par soldov — za cesarja. Tudi zastav niso nekateri razobesili. Kadar bodo pa prišli kakšni šepavi Sokoli pit in razgrajati v Logatcu, takrat se jim pa ne bo zdelo škoda niti golčinarjev — »za narodno stvar«. — V Dol. Logatcu so namesto razsvetljave nabrali večjo vsoto denarja za občinske reveže. Pametno. — Obe šolski mladini sta pa poveljevali cesarjevo slavlje vsaka s svoje spevoigro, govori in deklamacijami.

n **Umrla je** v Dol. Logatcu dne 4. grudnia t. l. po dolgi in težki bolezni gospa Ivana Marguč roj. Brus. Bila je velika dobrotnica logaške fare. Za novo faro v Dol. Logatcu je darovala, ko je bila še pri življenju, 19.000 K in tako omogočila, da se ista kmalu ustanovi. Kako priljubljena je bila ranjka gospa pri vseh, je pokazal veličastni pogreb, ki se ga je

udeležilo gotovo nad 2000 ljudi iz vseh slojev. Pogreba so se udeležili tudi naši telovadci v kroju. — Naj počiva v miru blaga dobrotnica, ljudstvo pa naj je nikar ne pozabi pri svojih molitvah!

n **Nekaj izvanrednega** je bil za Logatec 8. december — praznik brezmadežnega Spočetja Marijinega. V smislu občnega zbora Z. T. O. sta namreč oba naša vrta telovadna odseka v proslavo papeževnega in Marijinega jubileja korporativno pristopila k sv. obhajilu. To je bil res prizor, kakršnih je še malo videl Logatec: do 50 čilih fantov v svojem slikovitem kroju manifestira svoje versko prepričanje pri obhajilni mizi! Marsikomu so prišle solze v oči, ko je videl zares vzorno obnašanje in zavedni nastop te mlade čete pred Najsvetejšim. »To so fantje, ki imajo bodočnost v rokah«, so vzklikali ljudje po sv. maši, in neko skrivnostno veselje jim je žarelo z obrazov. Najbolj veseli pa so bili tega dne mladeniči sami, ker so bili prepričani, da se je njihov ugled pri ljudstvu povzdignil zelo visoko. Pa naj primerja kdo Sokole z našimi fanti!?

n **Telovadni odsek** v Gor. Logatcu pripravlja za sveti večer lepo božično igro: »Na betlehemskih poljanah«, na kar že sedaj opozarjamo.

Vipavske novice.

n **Miklavžev večer** je priredil telovadni odsek vipavski dne 5. grudnia zvečer v dvorani v »Tabru«. Mešani zbor je zapel dve lični Laharnarjevi pesmi, nato je nastopil Miklavž, obdan od lepih angelov. Vso njegovo pridigo podpišemo z obema rokama. Opominjal je fante, naj kažejo svojo moč v telovadbi in ne v pijančevanju, pretepanju in ponočevanju, ker to ni nikako moštvo. Dekletam pa je rekel, da ni zadosti, da je samo njih obraz lep in obleka »napucana«, to je sama lupina, in kaj pomaga, če je lupina lepo rdeča, če pa je jedro piškavo. Može in žene je pa opominjal k varčnosti in treznosti in k poštenim vzgoji svojih otrok. Otrokom je pa zagrozil s parkeljmi, če ne bodo pridni in ne bodo radi ubogali. In odprl se je »pekel« in parkeljni so pridri na oder v strah otrokom, pa tudi v zabavo. Med tem ko so parkeljni na odru prirežali svoje »peklenke« plesne in prevračali kozolce, je pa Miklavž po dvorani izpraševal iz katekizma. Dobri otroci so bili nato odbojavani z mnogimi in lepimi darili, lenuhi so morali sramotno oditi. In tako je bil končan lepi večer v veliko veselje in zabavo nedolžne mladine. Vrlim telovadcem pa hvala za trud in požrtvovalnost. Le tako naprej v koristnem delu in poštenih zabavi!

n **Občni zbor »Kmečke zveze«.** Dne 6. grudnia se je zbralo okoli 4. ure popoldan v »Tabru« toliko mož, da je bila dvorana skoraj polna. Najpopred se nam je predstavil naš kandidat, vrli g. Jernej Ravnikar. Pozdravil je navzoče kot stare znance, predstavil se je kot kandidat splošne kurije in obljubil, da bo delal kot poslanec za vse stanove, zlasti pa za kmete in delavce. Moj program je program S. L. S., v ti stranki sem vzgojen, v nji delam že nad 30 let, v nji živim in v nji hočem tudi umreti. Razpravljal je o nalogah prihodnjega deželnega zbora. Veliko dela nas čaka. Urediti bode treba finance dežele. Kako se bo vse to uredilo, ne vem, to pa rečem, da ne na škodo kmetu in delavcu. Dalje bo treba delati na zboljšanje kmetij, zlasti na to, da vsi dobé zdrave pitne vode. Premeniti bo treba lovski zakon, da ne bo kaznovan kmet, če bo ustrelil škodljivca zajca na svojem zemljišču. Revidirati bo treba občinski zakon, ki je že jako zastarel. Zlasti pa si bo treba natančno ogledati šolsko vprašanje. Ozrl se je v zgodovino šolstva in približ, da duhovnik pač ne more biti nasprotnik šole, kakor to trdijo svobodno-

šolarji, kajti duhovnik je bil prvi, ki je podučeval ljudstvo ne samo v katekizmu, ampak tudi v branju in pisanju. Šola, če je dobra, veliko koristi, če je pa slaba, pa veliko več škoduje. Mi zahtevamo, da se naši otroci vzgajajo po 1. paragrafu državnega šolskega zakona »versko-nravnost«. Mi ne zahtevamo, da naj učitelj stopi v naš tabor, pač pa zahtevamo, da učitelj ne kvari naše dece, da gre med ljudstvo in dela za ljudstvo, v katerem živi, in potem bo tudi ljudstvo z njim. (Gromovito odobravanje.) Govornik se je dotaknil tudi sedanje vinske krize in obljubil, da bo kot poslanec zastavil vse sile in moči, da se temu odpomore, obljubil je, da bo delal reklamo za vipavsko vino, kjer in kolikor bo najbolj mogel. Konečno je pozival naj dne 14. grudnia gre vse na volišče, nihče naj ne reče, saj bodo opravili brez mene. Pri glasovanju je bila kandidatura soglasno in z navdušenjem sprejeta. Gromoviti »živio« so odmevali, ki je kandidat zapuščal dvorano. — Nato se je začel občni zbor »Kmečke zveze«. Načelnik poslanec Lavrenčič poroča o dosedanjem delovanju »Zveze«. Zveza je imela dve odborovi seji, dve zaupni seji in je priredila več shodov. Intervenirala je pri nekaterih občinskih volitvah z uspehom, zlasti pa je šla na roko kmetom, da dobe zdrave pitne vode in podporo vsled škode po suši. Trudila pa se je in se bo še prav posebno za to, da se odpravi sedanja vinska kriza. Načelnik je omenil tudi vinske enketete v Ljubljani in konštataril, da bodo nam v Ljubljani v tem oziru jako naklonjeni. Poročilo blagajnikovo se je vzelo na znanje in pri volitvi odbora je bil soglasno voljen gospod Lenarčič zopet za načelnika. Po par bodrilnih besedah gospoda dekana je načelnik zaključil občni zbor. — Nato pa je imel predavanje brat Puc iz Ljubljane. Vadimo se, izobražujemo se, da bomo kdaj možje in da bomo znali ohraniti, kar ste zasnovali vi stari in da nadaljujemo in izpopolnjujemo delo, ki ste ga pričeli vi. Bili so časi, ko so se fantje sosednih si vasi med seboj pretepali, zdaj smo vsi bratje, ker imamo skupne znake in se ljubimo in tičemo. Čemu kmetu telovaditi, saj na polju dosti telovadi. To je vse res, toda poljska telovadba fantu smisla skupnosti in medsebojne ljubezni ne dá. V slogi in v združenju je pa moč. Pozival je navzoče očete, naj prigovarjajo sinovom, da vsi vstopijo v telovadni odsek. S krepkim »Na zdar« je zaključil govornik. In s tem je bil končan prisrčen in podočen naš sestanek.

n **Desetletnico** svojega obstanka je slavila Marijina dekleška družba v Vipavi. Pri tej priložnosti je priredila veselico, ki je krasno uspela vkljub rovanju od nasprotne strani. Igrali so igro »Sv. Elizabeta« in zapeli par pesmi. »Divja rožica« Volaričeva je tako ugajala, da so jo morali ponavljati. Vrlim vipavskim mladenkam pa kličemo: Le krepko naprej po začrtani poti, ki je edino prava!

n **Nekaj dežja** smo dobili na Vipavskem. Za živino je preskrbljeno, za ljudi pa še ne. Bog ga daj še!

Idrijske novice.

n **Volivni shod** je priredilo katoliško politično društvo 6. decembra pri g. Didiču. Udeležba je bila tako mnogoštevilna, kakor je nismo pričakovali, ker dopolnilne volitve za deželni zbor menda ne bodo nikogar presemetile. Predsednik političnega društva, gosp. dekan, je priporočil kandidata gosp. Kobi-ja. Tega naj volivci volijo: 1. zato, ker ga je postavilo vodstvo S. L. S. in 2. zato, da delavci nekako vrnejo glasove kmetom in posestnikom, ki so pri zadnjih državnoborskih volitvah glasovali za Gostinčarja. Nato je gosp. Oswald razlagal, kako so pretekla leta go-

spodarili oni, ki so imeli idrijsko mestno občino v svojih rokah, kako so zidali (?) delavske hiše, kako med letom spreminjali letni proračun, kako nespametno so popravljali poslopje Čitalnice itd. Hišni posestniki in posestnice so spoznali, da tako gospodarstvo tira občino v vedno večje dolgove. Ker se pa mora pod gerentom to ohraniti, kar doslej stoji, zato treba precejšnjih izdatkov, ki se morejo pokriti s posojilom ali občinskimi nakladami. Sprejela se je resolucija, naj se najame posojilo.

n **Svetiti se je začelo**. Isti dan dopoldan je sklical ranjki Kristan svoje kimovce na shod, pa se naši socialisti ne brigajo več toliko za Tončka, kakor so se nekaj. Čas je že tudi bil, da so ljudje spoznali, da je Kristana sam jezik. Vpije in govori, da je ves slinast kot kak agent, ki robo prodaja. Med tem ko se ljudje odvrčajo od Kristana pri nas, so drugod še tako naivni, da ga poslušajo in mu verjamejo. Pa bo s časom tudi tam izginil mrak nevednosti in nerazsodnosti.

n **Iz Žirov**. Tudi v našem mladem izobraževalnem društvu na Dobračevi smo ustanovili telovadni odsek! Kdo bi bil mislil, da je kaj takega mogoče v Žireh, ki so po svetu znane kot liberalne in brezverske. Naše društvo, ki dobiva čezdalej več somišljenikov in prijateljev, je priča, da svet po krivici sodi o Žireh tako slabo. Ravno nasprotno je res! V naši občini ima dobra stvar ogromno večino za seboj. Dokaz temu je to, da je zadnje nedeljo občinski sluga kljub prepovedi glavarstva zopet oklical pred cerkvijo predavanje v Sokolskem domu in še sam iz svoje inicijative kar najbolj toplo priporočil obilno udeležbo. No in kaj mislite, koliko jih je prišlo? S predavateljem vred jih je bilo — o sem! Mi bi sluga Kržišnika še enkrat tožili na glavarstvo; toda ne bomo ga, ker je blamaža, katero je doživel, zanj dovolj velika kazen. Prepričani smo, da niti on, niti slavno županstvo ne bo več poizkušalo na ta način metati svojo veljavo ob tla. Mi smo Sokolstvu nasprotni, zato ker vidimo, da naši Sokoli ne delujejo po načrtu, po katerem bi moralo delovati pravo Sokolstvo. Vsi vemo namreč, da je našemu Sokolstvu poglavitni namen izruvati ljudstvu katoliško vero iz srca. Telovadba in izobrazba sta jim le pripomočka, ki se ju poslužujejo, da bi nezavedne ljudi spravili na svoj lim. Zato se bomo s tem društvom vedno kosali v poštenem boju. Sokoli, ako hočete biti res izobraženi, peljite zoper nas pošten boj! Ali je pa to pošten boj, ako naše mladeniče, ko mirno iz cerkve gredo po javni cesti, nahlulite s »čuki« in drugimi lepimi primigi? Seveda se bo eden izmed teh moral zagovarjati pred sodiščem; zaka, ako mirnim potom ne bomo dobili miru, ga bomo iskali pred sodiščem. Nič bi ne zamerili tem ljudem, ako bi lepo ponižno spoznali, da so v grozni manjšini in se lepo tiho pripravljali na to, da morda kdaj večino dobe. Toda, da se teh par oseb, ki se prištevajo k Sokolstvu, repenči po fari, kakor da bi bila vsa dolina njihova, — to se nam že ne zdi več smešno, ampak predrzno. Bodite vendar tiho in pri miru, ko vidite, da kar je poštenega ljudstva v fari, vas ne mara. Ako bi mi imeli tako velik del ljudstva zoper sebe, kakor ga imate vi bi pač z vsemi močmi delali za svojo stvar, a bi možko nastopali še-le potem, ko bi si večino priborili. Ljudje so že siti vašega vsiljevanja in splošna sodba je, da na svetu ni tako vsiljivih ljudi, ki bi svoje Sokolstvo tako ponujali ljudem kot žirovski Sokoli. Bodite torej lepo mirno v svojem domu, ki ste si ga sezidali, po fari pa nikar ne rogovillite preveč, ker s tem škodujete svoji lastni stvari. To so naši nasveti, ki smo vam jih dali. Dali smo vam jih pa zato, ker vemo, da se ne boste po njih

ravnali. Kajti ko bi vi mirno, tiho, a odločno delali za svojo stvar, bi vaš vpliv rastel med ljudstvom — in to bi bila naša škoda. Zato pa rajši vidimo, da kažete svojo »laži-izobrazbo« na fantalinovski način, ker s tem odbijate ljudi od sebe in pripomorete k naši stvari več, kakor bi zamogle naše še tako lepe besede in vabila.

Iz raznih krajev Notranjski

n **Iz Hruševja**. Na predvečer 2. decembra bila je šola kakor tudi druge hiše lepo razsvetljene. Drugi dan, 2. t. m., ob 8. uri zjutraj, bila je slovesna sv. maša, katere so se udeležili dečki in deklice. Dečki so bili vojaško oblečeni, s čakami na glavi in s sabljami opasani. Veselje je bilo gledati te male vojake, ko so korakali v cerkev. Po končanem sv. opravilu v cerkvi, so vsi odkorakali v šolo. Tu so peli in deklamovali, da je bilo veselje. Po končani slovesnosti so korakali k gospodu županu, kjer so bili postreženi s pijačo in jedjo. Hvala g. kaplanu Ahačiču, kakor tudi gospodični učiteljici Lampe za trud, ki sta ga imela z našo mladino.

Ustrelil je v Blackburnu, Paa., v Ameriki Slovenec Jakob Krof! v prsa Slovenca Josipa Enčimerja, ki je bil tako težko ranjen, da so ga zdravniki komaj rešili.

Čebelarica podružnica v Kamniku ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 20. decembra, ob 3. uri popoldne v gostilni »pri Petru« v Kamniku.

Škoda omare! »Povem ti, da se nisem še nikdar zlagala, odkar sva se vzela,« pravi žena svojemu možu. »Gotovo ti verjamem,« odvrne mož, »vendar bom napravil zarezo na tvojo omaro vselej, kadar bi ti ne mogel verjeti.« — »Za božjo voljo, nikar! Ali ni škoda omare!«

Ne verujte, da zlo preide samo od sebe. Če ste bolni, morate takoj iskati pomoč, kajti zanemarijena bolezen je tem hujša. Kašelji, bolečine v prsih, zasliženje, pomanjkanje teka, hripavost, nočni pot, slabost, medlost so čisto znaki nevarne bolezni. Ako se pokažejo taki simptomi, ne čakajte, ampak naročite si takoj Orkenys Lindenhonig-sirup, ki olajša kašelj, pomirja kri, lahko pretrga sliz, ustavi nočni pot, poboljša tek, poveča telesno težo, olajša dihanje, odpravi zaspanost in zabrani razvoj bolezni. Če naročite eno steklenico za poskušnjo za 3 K, eno veliko steklenico za 5 K, naložite pismo ali pošto nakaznico na »Apostel-Apotheke« v Budimpešti, Josefsring 64. Depot 29.

Slabe posledice povzročajo pogosto zanemarijene bolečine v želodcu, zaprtje, moteno prebavljanje z raznimi slabostmi, kakor pomanjkanjem teka, pehanjem, gorčico in drugimi krču in mrzlici sorodnimi boleznimi. Sredstvo, ki pospešuje prebavo in krepki želodec, so edine Fellerjeve odvajalne kroglice z znakom »Elsa« kroglice. 6 škatlic 4 K franko. Dobi se pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 16. (Hrvatsko.)

Kašelji,

nahod, hripavost, težko sapo preženemo s Fellerjevimi kroglicami z znakom »Elsa fluid«. Dvanajstorka za poskušnjo 3 K franko — Naročite pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 16, (Hrvatsko.) **Ferry.**

Kar dobro diši, napravlja telesu večjo uslugo, kot pa neprijetno dišeče stvari, tako tudi zdravila. Scottova emulzija je izborno okusno, lahko prebavno ribje olje, ki ga tudi otroci radi jemljejo. Dobi se v vseh lekarnah.

Proti malokrvnosti

uporabljajte SCOTTOVO emulzijo, ki pomnožuje kri in tvori hitro močno in zdravo meso.

Scottova emulzija

učinkuje istotako za staro kakor mlado. Hitro boljšanje vas bo iznenadilo in zadovoljilo ter vas bo en sam poskus prepričal, kakor je že tisoče prepričal v preteku 32 let. 2249 2

Prista le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom Scottovega ravnanja.

Cena originalne steklenice

: 2 K 50 vin. :

Dobi se v vseh lekarnah.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 27. nov. 1908.

Pšenica, domača	25.50
Rž	19.—
Oves	18.50
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	16.— do 17.—
Proso, belo	19.—
Ječmen	16.— do 17.—
Fižol, koks	28.— do 29.—
Fižol, mandalon	26.—
Fižol, ribenčan	26.— do 27.—

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 12. decembra:

52 20 70 62 43.

Dunaj, 12. decembra:

20 71 24 4 66.

Kje je vohun?

327:

Svarilo!

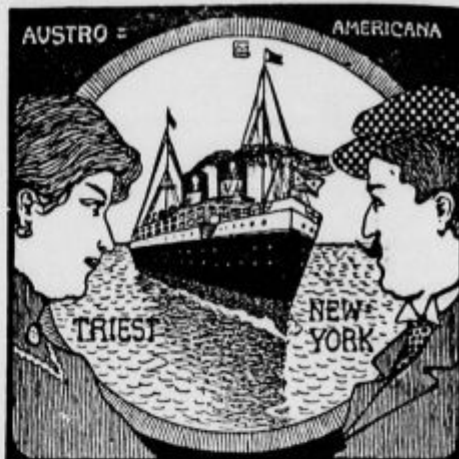
1-1

Ker je vse sumničenje glede vzroka smrti mojega soproga sodnijsko dokazano kot popolnoma neutemeljeno, izjavljam, da bom odslej proti vsakemu obrekovalcu sodnijsko postopala.

Fani Stupica
gostilničarka v Senčurju pri Kranju.

Dekla

za lažja domača opravila se sprejme o novem letu. Plača 16 kron. Prednost imajo take, ki znajo nekoliko nemško. — Uprava graščine Hmeljnik pri Novem mestu, Dolenjsko. 3249 2-1

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovali naj se obrnejo
Simona Kmetek
na
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kšahovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

3 učence za kamnoseško obrt prejme takoj tvrda Feliks Toman v Ljubljani. 3251

Lepe, sveže, brezvejne bukove hlode

dolge 1:80 in 2:35 m 2888 5

kupuje po najvišjih cenah franko kolodvor kupca ali prodajalca

Fran Švigelj

tovarna stolov, Breg, p. Borovnica.

Zelo trpežno

OPEKO

kakor zarezno, navadno strešno in zidarsko v poljubni množini priporoča 940 9-4

A. Kobi,

Breg, železniška postaja Borovnica

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga s omejenim poročtvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilno vlogo vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjigice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekine.

Bankni dvoletni plačila hranilnic sama. Najugubnejša prilika za štedenje.

Kaznik A. Šušnik l. r., predsednik.

Kaznik A. Šušnik l. r., podpredsednik.

Se vedno najboljše in najcenejše so naše :

slamoreznice

katerih imava nad 100 v zalogi in si vsakdo najlažje izbere.

Tudi vse druge stroje za kmetijstvo in mlekarkstvo imava v zalogi po najnižjih cenah.

Kdor si torej misli slamoreznico kupiti, naj ne zamudi priložnosti in naj zahteva najin ilustrovani cenik, katerega dobi vsakdo 2737 zastonj in poštnine prosto. 26-4

Karl Kavšeka nasledniki

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.

Lepa božična in novoletna darila.

Domača najcenejša in najbogatejša tovarniška zaloga na Kranjskem, izvoz ur, zlatnine in srebrnine na vse kraje sveta.

Najfinejši **šivalni stroji, kolesa** in vse kolesarske potrebščine.

Na ogled in obisk vlijudno vabim

Franc Čuden

3136 5 2

Naročujte lepe centke s koledarjem zastonj!
Naslov: Fr. Čuden, Ljubljana.

urar, trgovec, posestnik in delničar tovarn švicarskih „Union“ ur.
V Ljubljani, nasproti frančiškanske cerkve.

Na revmi

in trganju bolehalo-
čim naznanim rad
zastonj pismeno, ka-
ko sem bil ozdravljen
svoje mučne, zasta-
rele boleznj.

Karol Bader
Monakovo (München)
Kurfürststr. 40. 16-5

Najlepše božično darilo
Preje Sedaj
K 18.- K 7.-

Enkratni poskus vas prepriča,
da je najboljša in naicenejša
samo čudovito izdelana sre-
brna Feniks-remont.-ura s
masivnimi, lepo grav po-
krovi, z rubini, anker-kolesje,
dobro lodoča, 3 letno jamstvo.
Proti povzetju K 7.-
Tov. ur. Leop. Schaechter,
Dunaj XVI. 2, Lerchenfelder-
gürtel 5. D. 3926 2-1

3198 4-1

Ceniki
zastonj.
Plačila po
dogovoru.

GRAMOFONI

najboljše in najbolj poučno bo-
žično darilo.

Aparati od K 20.- višje
plošča * 1.- *
fonografi * 9.- *
valji * 0.80 *
12letni obstoj tvrde jamči za
rečno posrežbo.

Valerija Kirchner,
centrala in razpošiljalca
Dunaj III. Landstr.-Haupt-
strasse 5, Mezzanin.

Zahtevajte zastonj

In franko moj
veliki ilustrovani
cenik s nad 3000
podobni ur, zlat-
nine, srebrnine
itd.

Prva tovarna
ur v Bržuxu
št. 936 (Češko)

Hanns Konrad

c. in kr. dvorni založnik.

Prava švicarska nik. ank.-remont.
ura, sistem Boskopf K 5.-, 3
komadi K 14.-. Registr. Adler-
Boskopf nik. ank.-rem. ura K 7.-
Prava srebrna rem. ura K 5.40.
Nikak risko! Zamena dovoljena
2022 ali denar nazaj. 30 7

Protin

revmatizem,
trganje, celo
najbolj zasta-
rela bolezen
se naglo in zanesljivo odpravi
z zavilvanjem iz rastl. snovij
pripravljen. **Bemmel-ovoga**
olja proti protinu in revmi.
Vsako drgnjenje brez uspeha.
Steklenica z navodilom K 6.-.
Številna, sijajna priznanja.

Chem. Pharm. Laboratorium
KARL BEMMEL, Landshut
109. Bavarško.
3573 26-10

Krasno posestvo

z gostilniško obrtjo, novo hišo in blevom
3 orale zemljišča, tik okrajne ceste in kolodvoru,
2 1/2 ure od Celja, se prodaja za 13000 K pod ugod-
nimi pogoji. Posestvo donaja letno 2000 K. Dopl-
govanje se prosj pod „št. 3 poste restantje“
**Št. Jurij ob južni železnici Spod. Šta-
jersko.** 3183 3-1

z ovoj, kmetije in jamijet v
moji lekarniški praksi, katero la-
virujem že 25 let, se mi je po-
srečilo, časoma iznajti sredstvo
za rast brk in las, proti lopa-
danju las in za odstranitev
prhlja (luskin) na glavi, to je
Kapitor št. 1. Cena (frankno na
vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v-
2 lončka 6 K. Prosim, da se na
ročj samo od mene. Naslov je:
P. Juričič, lekarnar v Pakracu
št. 65. Slavonija. Denar se pošlje
naprej ali s poštnim povzetjem.
3141 10-1

Josip Polak

Ljubljana, Sv. Petra cesta
poleg „HOTEL LLOYD“.

Trgovina špacerijskega
**blaga in špi-
rita na debelo in drobno.** Založena
popolnoma s svežim blagom pod niz-
kimi cenami.

Ekspert domačega brinjovca, hru-
šovca in jagodovca.

Prodaja semenskega fižola pra-
vega ribničana. 282 12-3

Naročite cenik ur

zlatnine in srebrnine,
ki ga pošljem zastonj in po-
3134 štine prosto. 26 2

Velika zaloga ur, samo
švicarskega izdelka. Vsaka ura
je natančno preizkušena in se
jamči. — Ne naročajte ur od
tujih židovskih tvrčk, ampak
obrnite se na tvrčko

FR. P. ZAJEC,

urar in edini zastopnik švicarske to-
varne ur. — Ljubljana, Nisar. trg 26

Masin
LONDON PARIS BIÈCS
ROMA VIENNA
VIENNA VIENNA
VIENNA VIENNA
VIENNA VIENNA

40 do 45 m ostanke.

Priložnostna ponudba

oblek in perilnega barhentu, flanelu za srajce, ceffirja za
obleke, posteljnine, (kamsas), vsak ostanek dolg najmanj
4m, pralen najboljše vrste, krasni vzorci. Zavoj za po-
skušnjo 40 do 45 m 15 kron. 3177 1-1

Perilno platno (rumburško) pripravno za vsako
oblačilno in posteljno perilo, izvrstno in trpežno, lepo
pobeljeno, izbrani ostanke 14 do 20m dolgi. Zavoj za
poskušnjo 40 do 45 m, 18 kron pošilja proti povzetju

M. Szraga
tkalnica platna, Nachod.

Za neugajajoče denar in poštnino nazaj.
Primerno božično darilo!

Naznanim slavnemu občinstvu, da
prodajam vsakovrstna 3248 4-1

pristna vina

po zelo znižanih cenah.

Se priporočam z velespoštovanjem

I Graiser

zaloga vina, Prmskovo prl Kranju.

Svoji k svojim!

Nova slovenska trgovina v Ljubljani
 Nizke cene! Stritarjeve ulice 4. Solidna postrežba!

Lenasi & Gerkmann

Slav. občinstvu naznanjava, da sva otvorila novo trgovino z manufakturnim in suknenim blagom.

3135 3-2

Svoji k svojim!

Najvišje sadeže je možno doseči,

Ceres-ova

jedilna mast je nedosežna

glede dobrega okusa, nepokvarjenosti, nizke cene in priproste priprave. 677

Vor Nach
Gebrauch Gebrauch

Milijoni gospod. in dam rabijo 'Feolin'

Vprašajte svojega zdravnika, ni li 'Feolin' najboljši kožni kozmetično sredstvo za kožo, lasje in zobel. Še tako malo čist obraz in še grše roke postanejo takoj aristokratsko fine in lične z uporabo 'Feolina'. - 'Feolin' je iz 42 najplemenitejših in svežih zelišč prirejeno angleško milo. Jamčimo, da po uporabi 'Feolina' brez sledu izginejo vsaki izrastki in gube, ogrci, rdečica itd. 'Feolin' je najboljšo sredstvo za čiščenje las in njih ohranjenje, preprečuje izpadanje las, pčelo in bolezn v glavi. Zavežemo se povrniti denar, če bi kdo ne bil popolnoma zadovoljen s 'Feolinom'. Cena kosu K 1, 3 kosil K 2:50, 6 kosov K 4, 12 kosov K 7. Pošilja M. FEITH nasi. Duna, Mariahilferstrasse št. 45; dobiva se tudi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah monarhije. 2376 4-1

Najboljši češki izvor!

Ceneno posteljno perje!

1 kg sivega, skubljenega, dobrega perja 2 K; 1 kg boljega 2 K 40 vinarjev, polbelega 2 K 80 vin., belega 4 K, belega skubljenega 5 K 10 vin., 1 kg izredno finega, snežnobelega, skubljenega 6 K 40 vin. in 8 K; 1 kg sivga puha 6 K in 7 K; 1 kg belega puha 10 K; najfinjši prani puh 12 K. — Pri odjem 5 kg se pošlje franco.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpečnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaga, 1 pernica, 180 cm dolga, 110 cm široka, z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z jako lepim, mehkim perjem 25 K, z izredno finim polpuhom 20 K, z najfinjšim sivim puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 v., 4 K. — Za neprimerno denar nazaj. Zamenjava dopustna. Pošilja proti povzetju od 12 K višje franco S. BENISCH v Dišeništ št. 71 Cechy. — Ceniki zastoj in franco.

Ribnica 122 Ivan Krže Ribnica 122

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

obodov.

3197 3-1

POZORI ČITAJI POZORI

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja. 3139 10-1

BOLESTNIK ZDRAVIJE. SLABOMŮ JAKOST

Delovanje izvrstno, vapeh afguren. Cena ja za 12 steklenic (1 dvanajstorica) 5 K franco ne vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od P. JURISIČA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Kdor hoče kupiti sveže in dobro blago ter po zelo nizkih cenah, naj si ogleda to velikansko zalogo pri 2591 10-9

IVAN SAVNIKU v Kranju

po domače pri Besenčanu na glav. trgu.

Tukaj se dobi vsakovrstno sukno za moške obleke, najnovejši vzorci za ženske obleke, kakor tudi lepi porhanti, kambriki, pisano blago za moške srajce, platno za rjuhe, porhantaste rjuhe, odeje (kovtri), koci, garniture za postelje, platneni cvilhi, lepa močna bela kotenina z imenom „Besenčanovo platno“ kakor tudi srajce, spodnje in zgornje hlače, spodnja krila, rokavice, nogavice, ogrinjalko, šerpe, volnene in svilene rute in še druge stvari. Tovarniška zaloga zgornjih jop ter nepremočljivih pelerin za ženske in moške po zelo nizkih cenah. Krojači in šivilje imajo znaten popust na drobno in na debelo.

Istotam se dobiva pristno bizeljsko belo in rdeče vino po 36 vin. liter.

FR. ŠEVČIK, puškar
 v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.
 2049 Cenik na zahtevo zastoj. 20-16

Herbabny-jev podfosfornato-kiall apneno-železni sirup.

Ta je že 39 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izobno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomiruje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev. Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, (Herbabny-Jev naslednik) Dunaj, VII. I. Kaiserstr. 88 73-75.

V zalogi pri gg. lekarnah v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Nov. Mestu, Reki, Sevnici, St. Vidu, Trbižu, Trzinu, Valikovanu, Velšperku in Audrijevu.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Prišlo samo z travno
davečeno zrakom.

Prilagojeno za
svaki.

Herbabny-Jeva aromatiška esenca.

Ze 34 let uvedeno in najbolje preizkušeno mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi nerovne boleti.

Cena steklenici 2 K., po pošti 40 vin. več za zavitek. 2849 14-4

Priložnostni nakup!
Krasna žepna ura z verižico K 3-50.
50.000 komadov

kupljenih, zaradi tega pošiljam 1 krasno 36 ur idočo (ne 12 ur) „Gloria“ srebrno anker-rem. uro, švic. kolesje z lepo gravir. oklopijem, s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali pos. ebr. verižico natančno idočo, le za K 3-50. Nadalje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur idočo anker-rem. prve vrste švicarsko uro s pozlačeno verižico za 5 K. Triletno pismeno jamstvo za vsako uro. Razpošilja proti povzetju

S. KOHANE, Schweizer-Uhren-Exporthaus.

3182 KRAKOV št. 48. 1-1

Nešteto priznanj in donacij — Za neugajajoče d. sn. nazaj.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam da mi je podelila c. kr. vlada

koncesijo za posredovanje
za nakup in prodajo raznih zemljišč, stavbišč, posestev, gozdov, travnikov, njiv i. t. d.

Kdor želi kaj kupiti ali prodati, naj se izvoli blagohotno obrniti na mojo posredovalnico, kjer dobi pojasnila, bodisi glede nakupa ali prodaje.

Se priporočam **Lorenco Rebolj**
Kranj, Glavni trg 189.

3185 1

Najboljše in najpripravnejše BOŽIČNO DARILO!

1 kos najboljšega šifona za srajce, 90 cm širokega, 20 m dolgega po K 9.-

1 kos najboljšega rumbarškega perilnega platna, 90 cm širokega 20 m dolgega platna po 10.-

6 kosov rjuh brez šiva izdelane iz najboljših lanene preje, 150 x 225 cm dolge, zajamčeno platno K 15-30.

1 kos Elzabke damastne garniture 9 m, 90 cm široke, s m 135 cm široke iz najboljšega mako preje K 21-0.

1 kavina garnitura za 6 oseb volto robkano v poljubnih barvah K 5-90.

Talsta s kvačkami K 4-30.

1 ducat 50 x 110 cm velike brisače iz čistega svitlega platna K 9.-

1 ducat 60 x 130 cm dolge brisače iz čistega svitlega platna K 13.-

1 ducat priznana najboljša kvaliteta huk vzorci 55 x 128 cm čiste tkanine za hotele in zavode najboljšje priporočano K 11-80.

1 kos jedilne garniture za 6 oseb, čisto platno K 6-50

1 kos jedilne garniture za 12 oseb, čisto platno K 13.-

1 ducat čistih platenih žepnih robcev 48 x 48 cm, K 5-90.

1 ducat čistih platenih žepnih robcev 52 x 42 sm, volto robkano K 8-00.

1 ducat brisač 70 x 70 cm, zajamčeno pristno platno K 5-60

Pošilja proti povzetju vsako množino

tkalnica **KAROL KOHN, Mahod, Češko.**

Vzorcev ne pošiljam. 3187 2

Najbolj varno naložen denar!

Stanje hranil. vlog:
nad 31 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 900.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska v lastni hiši v Prešernovih ulicah šte. 3, poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4 ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. — Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

— Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se prekinilo njih obrestovanje. —

2538 5

Za Božič 1908

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih mož. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

K 13-80 in sicer:

6 komadov najlinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;

6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega kom

6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;

12 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za juho;

1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za mleko;

6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;

9 kom. efektivnih namiznih svečnikov;

1 kom. cedilnik za čaj;

1 kom. najlinjša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo K 13-80.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo K 80

ter jih je mož sedaj dobiti po tej minimalni ceni K 13-80. Američan-ko pat. srebro je znano, je

skoz in skoz bela kovina, ki obdrži bojo srebra

25 let, za kar se garantuje v najboljši dokaz

da le-ta inerat ne temelji na nikakršni slepariji, zavazujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

božično in novoletno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino v

A. HIRSCHBERG-a

eksporin hiši amer. pat. srebrnega hlaga

na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 0. Tel. 14587.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 20 vin.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina)

Izveleček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. i. kr. stotnik v 17. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako korisna, prosim, da mi pošljete še jedno.

St. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S postanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen

Mihail Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi

v Sarajevu. Sarajevu, 21. oktobra 1904.

Zavžijte

vsak dan likerski kozarček **dr. Hommel-ov** Haematogen neposredno pred kosilom! Dobili boste slast do jedi, živčevje se vam ojači, utrujenost izgine in naglo se povrne telesni počutek. Zahtevajte pa izrečno pristni **dr. Hommel-ov** Haematogen in zavrnite ponarejanja!
1935 26-18

Ustanovljeno 1832.

Priznane najbolje oljnate barve

zmlite s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po linosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stekla kijeja — Zaloge slikarskih in pleskarskih predmetov.
I.ustr. ceniki se dobe brezplačno.

V Ameriko In Kanado

najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

Cunard Line

2927 50

Bližnji odhod iz domače luke

Trata: Pannonia 5. jan., 23. febr. 1909., Carpathia 4. marca 1909.

iz **Liverpola**: Lusitanija, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), dne 26. decembra 1908, 6. febr., 27. febr., 20. marca, 17. aprila, 8. maja, 29. maja 1909, Mauretania 23. jan., 13. febr., 6. marca, 3. aprila, 24. aprila, 15. maja 1909.

! ojasnila in vožne karte pri **Andreju Odiasnek**, Ljubljana, Slomikove ul. 25. blizu cerkve Srca Jezusovega

Ste-li že dobili fonograf zastonj?

Da uvedem povsod svoj izboren najnovejši valjček trdo lite snovi, sem se odločil podariti 2500 fonografov. Zahtevajte proti vpslatvi 10 vin. v znakah prospekt, in dobiti morete zastonj in carine prosto krasen koncertni fonograf.

I. Sprechmaschinen-Export „Löwin“, Dunaj VI 2999 Mollardgasse 26, vrata 37. 5-4

Sprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom pri Frenu Sajovicu v Medvodah

deklet

staro od 15 do 16 let, ki ima veselje do trgovine v tej stroki; že nekoliko izurjene imajo prednost. 3215 2-1

Izdelane postelje

iz zdelane postelje...
K 10, K 12, K 14, K 16, K 18, K 20, K 22, K 24, K 26, K 28, K 30, K 32, K 34, K 36, K 38, K 40, K 42, K 44, K 46, K 48, K 50, K 52, K 54, K 56, K 58, K 60, K 62, K 64, K 66, K 68, K 70, K 72, K 74, K 76, K 78, K 80, K 82, K 84, K 86, K 88, K 90, K 92, K 94, K 96, K 98, K 100

Benedit Sachsel, Leber 110
pri Pizem na Galckem.

Zastonj in poštine prosto

pošljem vsakomur veliki in bogato ilustrirani glavni katalog s nad 8000 podobami vsakovrstnih solidnih, dobrih in cenih glasb. izdelkov. C. in kr. zborni založnik

Hanna Konrad raspodjalnica glasbil v Brčku Stev. 606 na Čuškem

Gošli za čelo brez loka K 4-80 5-50, 6 — in višje. Lek za gonil K 0 80, 1 —, 1 40 in višje. Nikak risko! Zamena dovoljena ali de- 2023 n-r nazaj. 7

Puškol

Lančaster . . . od K 26 —
Fiebertpuške . . . 8 50
Pištole . . . 2 —
Samokrevi . . . 5 —

Poprave cen. Ilustrovani cenik franko. 2370 11

F. Dušek. Opočno 123, Čečy

Odklikovano. Ustanovljeno 1870

Vse vrste lovskih pušk, dvocevci, risanic, trocevci, samokresov, se kupi najceneje z najvišjim poročtvom naravnost od to- 1289 varne orožja 52 29

Anton Sodja, Borovlje, Koroško.
Bogato ilustrirani ceniki zastonj in franko.

Venus-tablete

odlična novost za parfimiranje in omiljenje umivalne in kopalne vode. Venus-tableta prekosi po pranjem in fienem vrnju vse doslej vporabljene podobne izdelke, je koristna za kožo, desinfikuje in parfumira sobni zrak.

Cena 6kotalji 124 kosov K 3.

Dobi se povsod.

Nuphar Co.
Dunajl. Kohlmarkt 1
Paris. 3020 3

Dobri in : po ceni :

so izdelki prve tvornice ur **Hanna Konrad**, c. in kr. zborni založnik v Mostu št. 876. (Češko.) — Prava nikel žvica. „Roskopf“ žepna ura K 5 —. Konkurenčna budilka K 2 90 S ponoči se svetlečin kazalnikom K 3-30. Ura z nihalom K 8 50 Triletno pismeno jamstvo. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja proti povzetju ali če se denar naprej pošlje. 262 10-3

Bogato ilustrirani glavni katalogi zastonj in franko.

Posojila

ranesiljivim ljudem, zasebnikom in trgovcem, 200—5000 izkazana revna, diskretna rešitev. **Dieckmann, Berlin** 37-2 Prinzenstr. 76. 3-1

Poština za nazaj se pros.

Svarimo vsakogar,

ki kašlja, če je hripav, zaslezen nima pravega teka, če zapazi da **pojemlje teža telesa**, če se ponoči **poti**, se čuti **slaboten in izpehan**, ali če zapazi nevarne znake na družini, naj takoj naroči **Örkeny-jev lipov med (sirup)**, da prepreči nadaljnjo razširjanje bolezni. 3059 8-1

Örkeny-jev lipov med (sirup) prekaša vsa podobna sredstva, pomiri kašel in bljuvanje krvi, izvrstno topi sliz, zboljša tek in odpravi nadležni slabeči nočni pot. V angleški razstavi odlikovan z zlato kolajno. Vzorčna steklenica stane **3 K.** I večja steklenica **5 K.** in 3 velike steklenice, **poštine prosto 15 K.** Naroča se proti povzetju ali če se pošlje denar naprej pri edinem izdelovalcu

Örkeny-jeva lekarna pri „Apostolu“, Budapešta, Josefaring 64. — Depot 29.

Dobro izurjenega, spretnega strugarskega pomočnika

sprejme takoj v stalno službo **Fran Švigelj**, tovarna stolov **Breg, p. Borovnica.** Plača po dogovoru. 2887 5

Prporoča se slav. občinstvu **slovenska trgovina** pri

„Češniku“

2554 v Ljubljani 7-5

Stritarjeva ulica — Lingarjeva ulica

po celem svetu znana.

Velika izbira **jesenskega in zimskega blaga** za ženske in moške obleke, kakor tudi zimске velike rute, žametaste, ženilaste, svilnate šerpe in rute.

Popolna oprava (ballée) za neveste.

Strogo poštena postrežba. Cene najnižje.

Ustanov. l. 1854. Prva domača slov. pivovarna

G. AUER-jevih dedičev

Ljubljana Wolfove ulice št. 12 Ljubljana.

2549 10

Prporoča slav. občinstvu in spošt. gostilničarjem svoje izbrano

:: marčno pivo ::

v sodcih in steklenicah.

Izobrazbi.

Matija Valjavec.

Premalo je znana osebnost tega mo-
ža posebno med priprostim ljudstvom. Saj
so njegove pesmi, zlasti one, ki so posnete
po narodnih pravljicah, kakor nalašč za
naše ljudstvo. Z veseljem in pridom bi jih
čitalo, če bi se mu dalo zato priložnost.
Založila jih je »Slovenska Matica« in iz-
dala pred kakimi desetimi leti. A nič bi
ne škodilo, če bi jih »Mohorjeva družba«
izdala iznova, izbrane s potrebnimi pri-
pombami. Naj bi ta življenjepis vsaj malo
vzbudil zanimanje med »Domoljubovimi«
čitatelji za znamenit. pesnika in učenjaka!

Matija Valjavec se je porodil leta
1831. v Srednji Beli na Gorenjskem. Ker
je bil zelo brihtne glave, so ga poslali v la-
tinske šole, kjer je bil eden izmed najna-
darnejših učencev. Tu je vplival mnogo
nanj profesor Martinak, navdušen narod-
njak, in ga navajal k pisateljstvu. In res
je začel že v četrti šoli pesniti. Njegove
proizvode so objavljale »Novice«, ki so
tedaj budile Slovence k gospodarskemu
in prosvetnemu delu. Latinske naloge je
pisal kar v pesniški obliki. Take zmog-
nosti v latinščini je dandanes težko zaslediti.
Bil je pa tudi vihrav in humorist, šalji-
vec prve vrste. Marsikatero je doživel in
napravil s svojimi tovariši, a znal se je
vedno »izmazati« iz zagate. Med počitni-
cam: je pridno poslušal in poizvedoval o
narodnih pravljicah in si jih zapisoval.
V tem oziru je mogočno vplivala nanj,
ko je bil še otrok, babica ali stara mati, ki
mu je povedala nebroj pravljic in pesmi.
Koliko takih babic je umrlo in neslo v
grob svoje pravljice in pesmi! Za tako
blago, pričo narodne poezije, je škoda.
Zato naj bi mladina si zapomnila take pes-
mi ali jih zapisovala in izročila domačemu
gospodu župniku, ki jih bo odposlal na po-
treben kraj, da se otmo pozabnosti. Po
dovršenih latinskih šolah se ni hotelo iti
v semenišče Kračmanovemu Matiji, kakor
se je rad nazival Valjavec z domačim in
pesniškim imenom svojim, da bi kedaj
zapel novo mašo. Na Dunaj mu pa tudi ni
bilo mogoče, ker mu doma niso hoteli da-
ti denarja. Sam nam pripoveduje, da je ki-
dal gnoj iz hleva, ko je njegov boter peljal
svojega sina v Ljubljano v šole. Rekel mu
je, naj gre z njim, da bo vstopil v »leme-
nat«. A Matija je ostal doma, a ne dolgo.
Šel je na Dunaj. Veliko poguma je imel in
je pridno študiral modroslovje, latinsko,
grško in slavistiko. Ko je naredil skušnje,
mu niso dali službe na slovenskih tleh.
Poslali so ga v Varaždin, kjer je bil pro-
fesor od leta 1856. Tu je pridno študiral
narodno življenje in si zapisoval hrvaške
pesmi po onih vinorodnih gričih, ki so ze-
lo podobne slovenskim. Od leta 1876. da-
lje je pa bil v Zagrebu profesor. Tu se je
tesno oklenil jugoslovanske akademije in
se posvetil popolnoma jezikoslovju. 1891.
je stopil v pokoj, da bi delal bolj nemoteno
na znanstvenem polju, a že 1897. ga je
prehitela smrt sredi dela, v starosti 66
let, v žalost narodu slovenskemu in hrva-
škemu in njegovi družini.

Kakor sem že omenil, je začel Valja-

vec pesniti v četrti šoli. In potem je zala-
gal vse leposlovne liste noter do leta
1876. Prve pesmi se naslanjajo na narod-
no blago. Znana je ona od »Nebeške glo-
rije«. Nebeška ptica je izvabila iz samo-
stanskih zidov meniha in mu krasno pela
od »nebeške glorioje«. Zamaknjen jo je po-
slušal 300 let. Misli je pa, da jo je poslu-
šal komaj nekaj trenutkov. Ko se je vrnil,
ga ni poznal nihče več. Ravnotako lepa je
»Tica pivka«, »Ovsenjak« itd. Odlikoval
se je zlasti v pripovednih ali epičnih pes-
mih. In tu pač ne smemo pozabiti lepih le-
gend, ki jih je slišal pri ljudstvu in potem
tako lepo zložil iz njih pesmi. Take so n.
pr.: »Tri kaplje Jezusove«, »Sv. Gregor«,
»Legenda od sv. Mihela«. V narodnem du-
hu je zložena »Vojska z volkom in psom«,
kjer pripoveduje pesnik v šaljivi besedi,
kako sta si napovedala vojsko pes Belin
in volk. Dogovorila sta se, da pride zve-
čer volk v ovčji hlev in da ga Belin ne iz-
da z lajanjem. A Belin je bil prebrisan in
zvest čuvaj in je zbudil ljudi, ki so volka
tako nabili, da je ostal malo živ. Zato je
nastala vojska, v kateri je volk in njegova
armada popolnoma podlegla in sramotno
pobegnila. Med daljše pesmi štejemo
»Zorin in Sterlina« ter »Zora in Solnca«.
Zadnja je zelo obširna, zložena v tako-
zvanem osmercu, in sega v dobo turških
vojsk. Kratka vsebina je ta:

Bosenski paša je udaril na Kranjsko
in prodril na Gorenjsko, kjer je oblegal ne-
ki grad. Grajščak je imel dve krasni hče-
ri Zoro in Solnca. Mladi hrabri Gorenjec,
ki je ljubil Zoro, je mahnil na Turke in po-
bil vse, samo eden je odnesel pete in od-
vedel s seboj Solnca, ki je ljubila Gorenj-
ca. Cesar je zvedel o hrabrem Gorenjcu
in ga poplemenitil. Zdaj so ga spoštovali
vsi v gradu. Zora ga je jela ljubiti, in njen
oče ni bil nasproten tej zvezi. Ali v tem
usodnem trenutku pride na grad španski
vitez Don Almiro, katerega lepota je oča-
rala Zoro. Poročila se je z njim in odšla
na Španijo. Čez nekaj časa je pa postala
ošabna. Čula je, da je krasnejša od nje
sultanica Jaira v Carigradu. Zato je zahte-
vala od Don Almira, naj ji jo privede. Ta
ji je storil uslugo in napovedal na gradu
veliko slavnost. Zora je postala ljubosum-
na. Isti dan je prišel na grad mlad gorenj-
ski junak, ko je potoval v Kompostelje, na
božjo pot, kamor so zahajali radi naši
predniki. Zora se je hotela maščevati nad
možem in skusila v junaku vzbuditi lju-
bezen. A ta se je sešel z Jairo in spoznal,
da je Solnca. Razodel ji je, k' e je. Solnca
mu je odkrila svojo neomajano ljubezen
od mladosti sem, ki mu jo je ohranila ved-
no. Postala sta par.

• A Valjavec ni bil samo pripovedni
pesnik, nežno je znal v lepi obliki razode-
vati čustva svojega srca v premnogih pes-
mih. V teh je izražal svoje veselje do le-
pe prirode, do ljubeznivih ptic, do prave
pobožnosti, do lepe svoje domovine. Pre-
vedel je tudi na slovenski jezik »Ifigenijo
na Tavriškem«, ki jo je spisal največji
nemški pesnik Goethe, in »Ajanta«, ki ga
je spisal največji grški pisatelj iger ali
glediških predstav, dramatik Sofoklej.

Zbral je ogromno množino narodnih
pravljic in jih dal v najrazličnejše časn-

ke. Tudi sam je izdal dvakrat obširno
zbirko takih povestic. Pečal se je veliko z
narečji ogrskih Slovencev, s slovenskim
naglasom, s skladno slovenščino v hrva-
škem jeziku itd. Storil je veliko za nas,
zato smo mu dolžni hvalo in čast. Naj živi
v našem spominu!

Narodno gospodarstvo

Razsoljevanje mesa in špeha. Meso in
špeh, ki sta namenjena za v dim, naj se takoj,
ko je prešič razrezan, pripravijo za nasol in naj
se ne valja vse par dni nenasoljeno na mizi
ali klopi. Nasoli naj se pa tako: Za meso in
špeh enega prašiča je skuhati v šestih litrih
vode tri kilograme soli in 10 dek solitaria;
če tega nimaš pri rokah, opraviš tudi brez
njega, le da prideneš malo več soli. Da bosta
špeh in meso bolj okusna, skuhaj z navedeno
soljo vred tudi kosce sladkorja, pest celega
popra, ravno toliko stočenege brinja in česnja,
malo majarona in če hočeš sok ene limone.
Seveda lahko eno ali drugo teh začimb izpu-
stiš, ako je nimaš, ali pa ti ne ugaja; vendar
pa zagotavljam iz lastne izkušnje, da sta špeh
in meso po njih jako okusna. Ko je vse to
nekaj časa vrelo postavi na mrzlo, da se po-
polnoma ohladi; najboljšje je, da to že prejšnji
večer, oziroma v jutro pripraviš, da imaš po-
tem pripravljeno, ko se prešiča razreže. Pri-
pravi si tudi čeber, ki mora biti popolnoma čist
in brez vsakega duha. Potem vzemi najprvo
gnjati in druge velike kose mesa in špeha,
obliki vsakega posebej prav natančno s prej
navedeno ohlajeno slano juho; pri tem zlasti
pazi na razne odprtine v kosih, n. pr. koncem
gnjati, pleča itd.; v vse te luknjice nalij razsol.
Tako oblite kose nalagaj tesno drug poleg
druga v čeber, ki naj stoji na kaki podstavi
in ima luknjo za odcejanje razsoli; in sicer
tako, da pridejo gnjati in drugi veliki deli na
dno, ostali pa na vrh. Ko so vsi kosi v čeburu,
zlij gori ostalo razsol, pokrij s našim prtom
tako, da ne more zraven ne mačka, ne pod-
gana ali miš, kar najlažje napraviš tako, da
pr trdnost s konopcem prevežeš okolo čebra,
ali pa če čeber pokriješ z lesenim pokrovom.
Tako pusti meso oziroma špeh do drugega
dne. Drugi dan pa deni na meso kratke deske
ali primeren pokrov in gori naloži težkih kam-
nov na način, kakor pri kislem zelju. Čeber
potem zopet pokrij s prtom, kakor prvič. Vsa-
ka dva ali tri dni odcedi slano vodo ter jo zopet
zlij od vrha na meso; še boljše pa je, da
meso vselej vzameš iz čebra, zopet vsak kos
posebej obliješ z odcejeno slano vodo ter ga
zopet zložiš v čeburu tako, da vsak kos obrneš
na drugo stran, kakor je ležal preje. Ostalo
razsol zlij vrhu kosov, naloži kamenje in po-
krij s prtom. Tako postopaj 10—14 dni. Nato
vzemi kose iz čebra, nađeni jim zanike, obriši
da ne bo kapalo od njih ter jih obesi v dim.
Kar se dima tiče je silno važno, da pride do
mesa že čisto ohlajen ter mora meso sploh v
hladnem in zračnem prostoru viseti. Naši
kmetje si lahko z malimi stroški napravijo iz-
vrstno sušilnico pod streho na ta način, da
napravijo ob dimniku zidano čumnato, a v
dimniku pa malo odprtino z gosto mrežo in
vraticami, skozi katere se spušča dim v po-
ljubni množini v čumnato. Čumnata mora se-
veda imeti tudi okno radi svetla in zraka. Pri
vsej napravi se mora gledati na popolno var-
nost pred ognjem, kar je samo po sebi umev-
no. Meso, špeh in klobase je pustiti poljubno
dolgo v dimu, vendar pa raje dlje nego manj.
Zlasti v hladnih, zračnih sušilnicah se izdelke
lahko počasi suši 1—2 meseca. Čez leto naj
potem prekajeni izdelki vise istotako v hlad-
nih in zračnih shrambah, da se ne tope, pa
tudi ne plesne.

5000 ur zastonj. Cenik poštelem vsakomur brezplačno in pošt. prosto.

Kron	Kron	
rošk. pal. 3'--	budilka 2-60	uraznibal. 7'--
rebr. rošk. 6'--	svetca 3'--	zbič. n. sv. 9'--
kelez. 7'--	zbič. n. sv. 5'--	x budilko 10'--
rebr. dvoj. plašč. 8'--	kubinska 8'--	x godbo 12'--

Izvirne Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helios, Amalfa, c. kr. preizk. od K 13, kakor tudi zlatina in srebrnina po izv. tov. cenah. 31. tno jamstvo. Zamena ali denar nazaj. 2409 11

Max Böhmel, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/19, v lastni hiši.

Z-prizrežen cenilec in veščak — Največja in najstarejši tvrdka. — Ustanovljeno 1840. — 5000 slik v katalogu zastonj in franco.

UČENCA 3095 3-3

se takoj sprejme za pekovsko obrt. Več po dogovoru. **J. Baštolo, pek. mojster. Mojstrano.**

Najnovejši stekleni nakit za božič. drevesce

12 kos. sort. pisanih in srebr. steklen. kroglic in sadežev skrbno zavilih v kartonu, po velikosti in izvršitvi K -40, -50, -60, -70, -80, 1'-- , 1'30, 2'-- , - 6 kos. v kart. v večji izvršitvi K -60, -80, -90. Zbirka 24 kos. za K -80, 1'-- , 1'20. - 30 kos za K 1'35, 1'60, 2'-- ; 48 k. K 2'10, 2'50 2'60; 48 k. K 2'20, 2'80, 3'20. 3 kosti tekl. balončk. K -50, angelj za božično drevesce x -40, -50, -60. - Lametta, angel, lasci, srebr. s i zlati, kuv. K -06; žica

za orehe 100 kosov K -20. Svečice 24 kosov v kartonu K -50. - 60; večje 16 kosov v kartonu K -58, -75. držalci za sveče, tucati K -50. - Razpošilja proti naprej vposlanim denarjem, naročila čez 3 kroni po povzetju

C. in kr. dvorni založnik Hanns Konrad 3331 razpošiljalnica v Mostu 1853 7-7

Ilustriran glavni katalog na zaht. vsakomur zastonj in franco

Slovenska trgovina

'Pri platnarici'

Pogačarjev (sadni) trg št. 3

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo 2555 6

manufakturnega blaga.

Nizke cene! Točna postrežba!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Veliko božično znižanje cen
v dunajskem ljudskem skladišču oblek
Wiener Volkswarenhaus Dunaj VIII, Alserstrasse št. 63.

Rokovnik, (muf) moderna oblika, črn K 4-50, rjav K 5'--

3231 1-1

Elegantna zimska obleka iz angl. ali gladkega blaga zakratko jopico K 14-50, ista, toda z dolgo jopico K 21-50; suknena jopica, podložena K 8-50.

Krilo z gubami, s svilen. vlčvi v 3 vrstah iz angl. ali gladk. blaga K 8-90; reki. krilo, elegantna fas. K 3-90; sukneno krilo iz vseh barvah K 5-90.

Dežni plašč iz lodna 110 cm dolg. nepremočljiv, za gospode in dame v vseh barvah K 9-80.

Krilo iz lodna, krasna fasona v vseh barvah K 5-90.

Svileno klot. spodnja suknja s flanelasto podlogo K 3-50, bogato nakičena, krasna fasona K 4-70.

Flanelasta bluza po modernem vzorcu K 2-20. Barbantasta bluza, perilna lepa K 2-50. Velour-flanelasta bluza, perilna, moderna K 3-90. Svilena bluza v vseh barvah, bogato nakičena K 6-50. Barčun. bluza z mnog. gubami v vseh barv. K 6-50.

Flanela za bluze, krasen vzorec K -34 Barhentl, moderni vzorci K -49.

Tricot-srajca za gospode v vsaki velikosti K 1-70; la. kakovost s kol. podlogo K 2-50; Srajca za turiste v vsaki velikosti K 2-60; Tricot hlače za gospode v vsaki velikosti K 1-70, s kožuvinasto podlogo K 2-40.

1 kos la pisane ali damastovega gradina K 9-50
1 kos svežno bele tkanine za 6 srajc . . . K 6-90
1 kos posteljne odeje K10-50
1 kos posteljnine . . . . . K 8-50

Tricot-telovnik za dame, komplet. velik 1-60
s kož. podlogo K 1-90
Tricot-hlače za dame . . . . . K 1-60
s kožuh. podlogo K 2-20

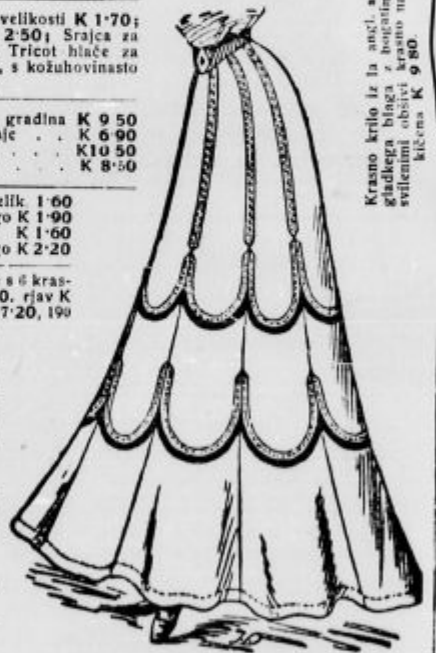
Priltni ruski ovrtnik iz kožuvine s 6 krasnimi repki, 270 cm dolg, K 7-80, rjav K 8-50, isti 2 m dolg K 6-50 rjav K 7-20, 190 cm dolg K 5-90, rjav K 6-50.

Krasen rač. ovrtnik 3 m dolg, podložen s težko svilo s 6 ličnimi obeski, prilagodljiva cena K 14'--.

Razpošilja se le proti povzetju.

Pozornost vzbujajoča pliš-jopica z lično garn. ovrtnikom K 13'-- , rjava K 13-50.

Krasno krilo iz la angl. ali gladkega blaga z bogatimi svilenimi obeski. K 9-80

Sirolin

Radi izbornega okusa ga tudi otroci radi uživajo.

Pri pljučnih boleznih, katarih, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci

predpisujejo Sirolin „Roche“ švicarski profesorji in zdravniki. Sirolin izboljšuje tek ter pospešuje redilnost telesa.

Ker se ponujajo manjvredna ponarejanja, zahtevajte vedno: Izvirni zavoj „Roche“

F. Hoffmann-La Roche & Co.
Basel in Dunaj III/1, Neulinggasse 11.

Ilustr. brošure N. N. o boleznih ved. prehlajenja zastonj in franco

„Roche“

Dobl se na zdrav. predpis v lekarnah & K 4-- steklenca

Dobre harmonike K 4'80.

Nad 50.000 komadov razprodanih. Nikake carine! Jamstvo! Zamena dovoljena ali pa denar nazaj.

Št. 300³/₄, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24/12 cm **K 4'80.** — Št. 677¹/₄, 10 tipk, 1 reg., 28 gla., vel. 30/15 cm **K 5'20** — Št. 656³/₄, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., v. 30/15 cm **K 5'40.** — Št. 305³/₄, 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 24/12 cm **K 6'20.** — Št. 663¹/₄, 10 tipk, 2 reg., 50 glasov, vel. 31/15 cm **K 8.** — Sola za samouk k vsaki harmoniki zastoj. Pošilja proti povzetju c. kr. dvorni založnik

Hanns Konrad

razpošiljalnica glasbil v Brüxu št. 1011 (Češko). 10-1
Glavni cenik s 3000 slikami zastoj.

BUDILKA Z ZVONILOM K 6'50

z bitno opremo liki zvonu. 2049

1 kakovost, 3 uteži, bije pol in cele ure, budi z glasnim zvoncem, s ponoči svetlečim steklenim cifernikom, v lepopoliranem okroglem okviru, 30 cm premer

kron 6'50.

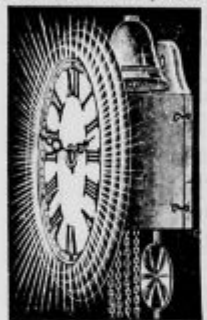
3 letno jamstvo. — Razpošilja po povzetju

Maks Böhnell

Dunaj IV

Margaretenstr. 27/19.

Cenik s 5000 slikami zastoj in franko.

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljn, čistilnice, preše za sadje l. t. d.?
1703 Edino le pri: 26 9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdko pri nakupu **stavbenih potrebščin**, portland-cementa, traverz, železnih šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

Britev „Vedno ostra“

Kr 1.50

1^a jeklo

2098 10-1

s 3 rezervn. noži

je ni treba brusiti, se le obdrže. Dobite torej za **K 1'50**

4 britve

izborne izvršitve, izvrsten izdelek tudi za najtršo brado. Dobiva se po povzetju le pri

Zsigmond & Co.
Dunaj I/1
Johannessg. 3/17.
Ponaredbe se zasled.

Novost! Znamenito!

Zakonito zajamčeno. Registriran vzorec.

briljantno angel zvonilo za božično drevo št. 1

popolnoma iz kovine s 6 pozlač. angelci 30 cm vis. Nezdobiljiv vrh bož. drevesca. Garantira se za funkcioniranje. Najlepši in najnovejši okras bož. drevesca, ki ga naj ne pogrša nobena kršč. družina.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrši gomilno koło, nanje nrtirjeni izbojšani jekleni betički pa udarjajo natroje zvoncev in blagovzono, srebrnočisto zvonjenje zadoni, mlado in staro predstavljajoč v božično blaženost Kos stane s kartonom in navodilom vred prti naprej vposlanim **K 1'50**

5 kosil	K 4'—
4	" 5'20
6 kosov	" 7'50
12	" 10'80
9	" 13'50
24	" 26'50

Po poštnem povzetju 2. vin. več.

Št. 2. Ravnotlasto angelsko zvonilo za božično drevesce, izvršeno veelelegantno in posebno fino ponikljuno, s sukanimi stebriči za zvonce in trmni prekrasno žarečimi sreb. lametastimi rožami, ki potem, ko so prižgane sveče, prekrasno odsevajo, kos s kart. in navod. vred naprej poslano **K 2'—**

3 kosil	K 5'50	9 kosov	K 15'50
4	" 7'25	12	" 20'25
6 kosov	" 10'50	24	" 39'50

Po poštnem povzetju 20 vin. več.

Pri naročitvi več kosov gorenjih zvonil dobi vsak naročnik 10 kosov izbranih umetno izgotovljenih razprednic, med temi božične in novoletne, ki jih prodajajo povsod po 10-12 vin. 722 7 1

Zamena dovoljena ali denar nazaj, zato nikar riziko.

Naročila naj se pravočasno naslovijo na: C. in kr. dvor. založ. **HANN S KONRAD**, Brüx 1852, Češko. Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog, katerega dopoljem zastoj in poštnine prosto.

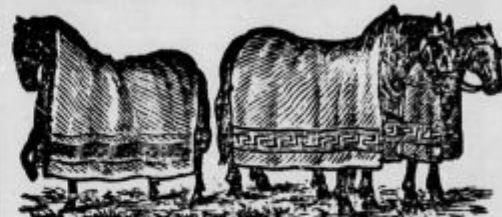

Budilka

s stolpnim zvoncem, lahtov., 30 ur ščeba, ki bije ure in polure ter ima glasen bud. zvonec, s svetlogladkim okvirjem, 30 cm v premeru, kasalnik steklenim vložkom s tremi uteži, 3 letnim pisemnim jamstvom samo **K 6'60** samo 8 ponoči sveteleži: kasalnikom **K 7'20**. Nikar riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj! — Razpošilja proti povzetju ali prejzposlatvi denarja Prva trolnica ur v Brüxu

Hanns Konrad
c. in kr. dvorni založnik v Brüxu št. 567 (Češko).

Bogato ilustrovan cenik s nad 3000 pešebami pošljem za zabave zastoj in franko. 2095 10 1

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni okroglo 4.00 kom. takozvanih

vojaških kocev za konje

za ceno le **K 4'40** komad in **K 8'60** za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. **Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuovina**, temnosivi, okoli 150/200 cm veliki, torej lahko pokrijejo olega konja. Različno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taborstrasse 27 0

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugajojoče se zavežem vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvjetnika v Varasdir, posestnika Weichbergerja, Ilosv., Grünvalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja D-brostanty, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Mankendorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina Fohringerja in dr. 2267

Pri današnji draginji

se zamore štediti samo s koristnim nakupovanjem. Naročite svoje potrebščine postalnega in teesnega perila, oblek za gospode, gospe in otroke, oprem za neveste naravnost iz tovarne. Pišite nam, na kar vam pošljemo

zastoj

in poštnine prosto velik katalog. Zlasti priporočamo iz tega:

44 vln. ostanke 44 vln.
à 1 meter brez hibe à 1 meter

à 1 m dolge po izbori iz lodna, barbenta, flanel, zimskega sušina, oksforda itd. Blago za bluze, predpasnike in brisače. 2559 10-1

Manjši ostanaki 1-3 m dolgi, rgoraj navedenega blaga meter že za 40 vinarjev.

Srajce za gospe, zelo gorke	od K 3'30 nad
Hlače za gospe, zimske	od K 1'70 nad
Srajce za moške, z ovratnikom ali ne	od K 2'— nad
Piaščil za dečke (od 5-14 letne)	od K 6'50 nad
Piaščil za gospe, vsake velikosti	od K 11'40 nad
Vrhnje suknje za gospe najboljšega kroja	od K 5'50 nad
Težki, močni konjski kool	od K 3'— nad

Pišite po katalog na naslov:

Gebr. REICHA RT, tovarna
Dornbirn 18, Predarlako.

Za bolne! Za trpeče! Za zdrave!

Proti še tako trdovratnim in zastarelim slučajem: revme, trganja, živčnih boleznih, glavo- in zobobola, bolečin v hrbtu in kitah, bodijaveh, trganja po udih, bolečin v nogah, oteklina. hvali se v obče zajamčeni, na mnogih klinikah praktično preizkušeni, od blizu 1000 zdravnikov priporočeni takoj 2251 bolečine lajšajoči 16-1

Ichtymomentol

Patentovan v vseh državah. Mnogokrat premovan. Nedosežen po zdravilnem učinku! Uspeh iznenaden! Nad 300 zahvalnic. Edina razpošiljalnica in tovarna: kemični laboratorij lekarja S. Edelmana-a v Bohorodezany (via Leunberg) oddel. k 26.

Franko se pošilja od 5 steklenic nadalje proti vposlatvi 6K ali po povzetju za 20 h več, 10 stekel. franko 10K, 25 stekel. franko 21K.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbelega K 2'60, belega K 4, črna K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivega puha K 6, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštnine prosto.

Dovršene postelje

bogato na polniene, i. zelo gostega, jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica velikosti 1:0X11-cm s 2 blazinama, velikost 80X58, napolnjena s jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 3'50, K 4. Proti povzetju razpošilja poštnine prosto pri naročilu od 10 K nadalje.

Maks Berger v Dčšenici št. 223.

Češki les. 2599 52-5

Za neugajojoče denar nazaj. Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Denarni promet do 31. okt. 1908
čez 54 milijon. kron.

Lastna glavniča K 354. 645-15.

Stanje vlog 31. oktobra 1908
čez 15 milijon. kron.

Sedaj: Miklošičeva cesta št. 8, pritičje
v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo
prej na Kongresnem trgu št. 2, 1.

LJUDSKA POSOJILNICA

registрована zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih 4 krome 50 vin, na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nala-ganje po pošti so poštno hranilne položnice na razpolago. — Sprejema tudi vloge od svojih zadružnikov na tekoči račun, ter daje istim posojila proti knjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskompirajo.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1908.

2633 26

Dr. Ivan Šušteršič,
predsednik in imejtelj komiturnega križca
Franc Jožefovega reda z zvezdo.

Odborniki:

Josip Šiška, stolni kanonik
podpredsednik.

Anton Belec, posestnik, podjetnik, imejtelj zlatega zaslužnega križca in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Fran Povše,** vodja, graščak, državni in deželni poslanec, vitez reda železne krone III. vrste, lastnik zlatega zaslužnega križca s krono in papeževnega častnega križca „Pro Ecclesia et Pontifice“. — **Anton Kobi,** posestnik in trgovec, Breg p. B. — **Karol Kauschegg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** stolni dekan v Ljubljani. — **Ivan Kregar,** svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — **Fran Leskovic,** hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. — **Ivan Pollak ml.,** tovarnar. — **Karol Pollak,** tovarnar in posestnik v Ljubljani. — **Gregor Šibar,** župnik na Rudniku.